

Универзитет у Београду

Факултет безбедности

Специјалистичке студије БЕЗБЕДНОСНИ МЕНАЏМЕНТ У ОДБРАНИ ОД ТЕРОРИЗМА

Специјалистички рад

ТЕМА:

АНА као етно-сепаратистичка организација

Ментор: проф. Др. Зоран Драгишић

Кандидат: Миодраг Мазалица, С24/17

БЕОГРАД 2021.год.

САДРЖАЈ:

1. Увод	03
2. Албанска национална армија	
2.1 Друштвено историјски услови у којима је настала АНА-кратак осврт	04
2.2 Настанак и циљеви АНА-е	06
2.3 Активности Албанске националне армије	07
2.4 АНА терористичка организација	10
3. Организациона структура Албанске националне армије	
3.1 Вођство Албанске националне армије	11
3.1.1 Политичко вођство	11
3.1.2 Војно вођство	13
3.1.3 Кадар и формације Албанске националне армије	13
4. Подршка Албанској националној армији	17
5. Финансирање Албанске националне армије	25
6. Закључак	32
7. Прилози	34
8. Литература	47

1. Увод

Дуготрајни и озбиљни проблеми које Република Србија има са екстремистичким и сепаратистичким деловањем албанских наоружаних група, не разликује се од матрице коју сличне организације практикују у другим земљама света.

Циљ албанског терора је етничко чишћење Косова и Метохије од неалбанског становништва, међу којима су најбројнији припадници српске националности, које се у континуитету изводи неколико векова у назад. Напади су сада малобројнији, али је чињеница да се број преосталог српског и неалбанског становништва свакодневно смањује.

Турски освајачи су 1501. године заузели Драч и тако окупирали територију данашње Албаније, заводећи војно-спахијски територијални систем, што је за последицу имало да највећи број Албанаца прихвати ислам као своју веру. Срби и Власи, који су чинили већину становништва на простору између Скадра и Драча, супротставили су се таквим покушајима и доживели су геноцид. Исламизирани Албанци постали су поуздани поданици Турске државе од којих су регрутовани башибозлаци (Турска нерегуларна војска), који су ангажовани у војним походима и за чињење најтежих злочина (убиства, силовања и пљачке) над православним цивилима на Балкану. Овакав злочиначки допринос награђиван је додељивањем имања убијених и прогнаних православаца на простору данашње Албаније, Македоније и Србије и подстицао њихово расељавање према Епиру, Вардару, Нишу и Подгорици.

Све израженије слабљење Турске, имало је за последицу појачавање терора над српским становништвом на Балкану. Тако је у раздобљу од првог Српско-Турског рата (1876. године) до 1912. године, када су стара Србија (Космет) и Македонија ослобођене од Турског ропства, око 400.000 Срба било принуђено да побегне са тог простора. Турци, очигледно свесни почетка краја своје владавине на Балкану, у дослуху са ауторитативним Албанцима, 23.05.1878. године, у Призрену, организовали су састанак (скупштину) на коме је присуствовало 300 делегата (Албанци и представници муслиманских велепоседника из Босне и тадашњег Новопазарског санџака. Овај скуп назван је "Лига" (Конгра), а због места где је одржан-Призренска.

"Програмски задаци Призренске лиге извучени су из садржаја Албанског комитета у Константинопољу, који је формиран у време велике ратне кампање током „Источне кризе“, 1875. и 1878. године. Од тренутка када је Порта (турска влада) обећала Албанцима да ће формирати тзв. Албански вилајет (област) са центром у Битољу, у циљу придобијања Албанаца за рат на који се Турска спремала, лидери овог комитета су стално правили меморандуме у којима су захтевали да таква Албанија покрива територије Скадра, Косова и Метохије, Битоља и Јонина. Тако је зачета идеја о "Вилајету Албанији"¹.

¹ Борозан, Ђорђе: јавни извори – Интернет, превод

Одлука Конгрини написана је у форми маузара (петиције) и одмах послата турском Султану у Истамбул, док је други примерак био намењен Берлинском конгресу. Албанска тежња за аутономијом добила је свој израз у Првој призренској лиги која је уједно постигла и ефекат заостравања верског фанатизма код албанских муслимана и подстрекивање на пљачке, паљевине, насиља, као и убиства 14 виђених Срба, угледних призренаца, које је Конгра осудила на смрт 24.06.1880. године.

Садржај програма и других докумената, тада донетих, служе као својеврсна политичка платформа насиљу које у континуитету све до данас албански екстремисти примењују против матичне државе, првенствено руковођени идејом да ће тако разбити њен територијални интегритет и успоставити “велику албанску државу” у региону.

2. Албанска национална армија

2.1 Друштвено историјски услови у којима је настала АНА-кратак осврт

Тероризам Албанских екстремиста на КиМ-у ушао је у други век свога живота. Фундиран је одлукама Призренске лиге - Конгре, са основним романтично-националистичким циљем свеалбанског уједињења у једну државу.

Од Прве призренске лиге, увек путем оружаног насиља, тежили су остваривању зацртаног политичког циља.

Први озбиљан покушај оружане побуне албанских екстремиста десио се 1913. године, годину дана после ослобађања старе Србије и Македоније од Турака. Влада Албаније је уз подршку Аустроугарске наоружала око 20 хиљада Албанаца (бивши припадници Турске војске) са КиМ-а и из Македоније, који су 14. септембра 1913. године подигли оружану побуну на том простору са циљем да избију на десну обалу реке Вардар и заузму КиМ-у. Војска краљевине Србије је за непун месец дана разбила побуњенике и протерала их на територију Албаније.

Подстакнути од Италије, албански екстремисти предвођени Аземом Бејтом, 1919. године отпочели су побуну против Краљевине СХС на локалитету Дренице (КиМ) и потом све до 1941. године, посредством мањих терористичких банди – Качака, изводили акте насиља против матичне државе. Према објављеним подацима у овом периоду, на КиМ-у је деловало више од 8.000 припадника “Качачког покрета”².

² Мијалковски, Милан и Дамјанов, Петар: “Тероризам албанских екстремиста”, Новинско-издавачки центар “Војска”, Београд, 2002

Убрзо после капитулације и окупације Краљевине Југославије од стране Немачке и Италије, Мусолини је својим декретом од 29. јуна 1941. године успоставио "Велику Албанију", у коју је уврстио територије тадашње Албаније, КиМ-а, делове западне Македоније и Црне Горе. Крајем 1942. године основана је албанска националистичка организација "Бали комбтар" - "Национални фронт" чији су се припадници називали "Балисти". Годину дана касније образован је "злогласни пук (Регимента Косова) који је бројао око 1.500 Балиста". Потом је "средином 1944. године највећим бројем од Албанаца са КиМ, а мањим делом из западне Македоније, основана 21. СС дивизија "Скендербег", која је бројала 10 до 12.000 војника са немачким командним кадром"³. Обе јединице су се под командом Немачке бориле против Народно ослободилачке војске Југославије, уз вршење систематских злочина над неалбанским становништвом. Распале су се ослобађањем КиМ-а у јесен 1944. године.

Послератни период обележен је перманентним терористичким деловањем више различитих илегалних терористичких организација: "Бали комбтар", "Легалитет", "Трећа призренска лига", "Национални комитет слободно Косово", "Национални покрет за Републику Косова", "Организација марксиста и лењиниста Косова", "Савез косовара", "Хрватско албански савез" и друге⁴. Дакле, тероризам је живео перманентно до данашњих дана, са већим или мањим интензитетом, тајније или јавније, могао је бити сузбијан, али никада уништен, напредовао је и осавремењавао се. Најважнијом геополитичком променом у другој половини 20. века – рушењем берлинског зида и уједињењем Немачке 1989. године, престанком хладног рата, у свету у коме доминира један војни савез и једна супер сила, у свету у коме је израз глобализација еуфемизам за модерни неоколонијализам, тероризам ће доживети најјачи замајац у историји свог постојања.

Период последње деценије 20. века биће зато период процвата тероризма. У првој половини 90-тих створена је терористичка инфраструктура - "Национални покрет Косова", "Национални покрет за ослобођење Косова" и "Ослободилачка војска Косова". Тај период је обележио осавремењивање терористичког деловања и стварања услова да од краја 1997. године класични тероризам прерасте у герилски покрет. Догађаји су кулминирали познатом међународном интервенцијом - агресијом НАТО земаља на СРЈ. Ова алијанса је агресију изводила ваздушним ударима, а њене копнене снаге је представљала герила ОВК. Овај период је окончан доношењем Резолуције 1244 Савета безбедности Уједињених Нација.

Потписивањем "Кумановског споразума" 9. јуна 1999. године, и доношењем Резолуције број 1244 Савета безбедности Уједињених Нација 10. јуна исте године, створен је међународни протекторат на КиМ, под УН.

Тероризмом и герилом током 90-тих делимично су остварени циљеви "Призренске лиге". КиМ, као кључни простор дотадашњих терористичких напора:

- "ослобођен" је српске власти, али не и потпуног присуства српског становништва,

³ Мијалковски, Милан и Дамјанов, Петар: "Тероризам албанских екстремиста", Новинско-издавачки центар "Војска", Београд, 2002

⁴ Мијалковски, Милан и Дамјанов, Петар: "Тероризам албанских екстремиста", Новинско-издавачки центар "Војска", Београд, 2002

- још увек није независтан, врховну власт врше присутне међународне цивилне и војне структуре,
- делови Македоније и југа централне Србије настањени етничким Албанцима и даље су у истом положају, иако су њихови представници учествовали у свим политичким и војним структурама терористичких организација.

Потврђујући Хофманову тезу да се тероризам исплати (да је ефикасан као инструмент политичке промене)⁵, вођени идејом свеалбанског уједињења, на крилима успеха оствареног уз помоћ међународних чинилаца, користећи проширену оперативну слободу која сада поред Албаније укључује и КиМ, већ у јесен 1999. године почеће да ничу терористичке организације и њихове војне формације. Из таквих напора ће, а под незамисливо ноншалантним ставом међународних снага на КиМ-у и у Македонији, које су заправо послужиле за спровођење "дуплих стандарда", настати скоро истовремено више терористичких организација: "Ослободилачка национална армија", "Ослободилачка војска источног Косова", "Ослободилачка војска Прешева, Бујановца и Медвеђе" и "Албанска национална армија".

2.2 Настанак и циљеви АНА-е

Терористичка организација под именом "Албанска национална армија" према неким изворима први пут се огласила у Македонији 1996. године када је преузела одговорност за напад на припаднике полиције. Том приликом четворица полицајаца су убијена. Током сукоба у Македонији 2001. године АНА је представљала саставни елеменат македонске ОНА-е. Када су Али Ахмети, политички лидер ОНА-е и лидер главне албанске политичке партије у Македонији Уније за демократску интеграцију - ДУИ и друге албанске политичке партије потписале "Охридски оквирни споразум", АНА се активирала. Окупила је неке екстремистичке компоненте из албанске заједнице и руководства у Македонији који су охридски споразум одбиле као неприхватљив и окарактерисала га као "издају" Албанаца. Са јасном намером да се ремети мировни процес и да се дестабилизује регион, АНА је одбила демобилизацију и почела да врши оружане нападе на македонске снаге безбедности.

Најширој јавности АНА је постала позната 08. фебруара 2000. године када је у саопштењу бр.1, објављеном у косовско - албанским новинама "Епока е ре" преузела одговорност за неколико терористичких акција које су изведене крајем 1999.године и почетком 2000. године у Македонији. Дилеме око тачног датума настанка АНА-е, као и неке дилеме око њених циљева, организационе структуре и начина деловања јавности је разрешио Идајет Беџири секретар политичког крила АНА-е, у свом интервјуу српском часопису "НИН"

⁵ Hofman, Brus: "Unutrašnji terorizam", Narodna knjiga, Beograd, 2000

објављеном 09. октобра 2003. године. Као тачан датум оснивања Бећири наводи 04. октобар 1999. године.

У сваком случају на основу расположивих података и анализе активности, може се сматрати да је АНА-а основана у јесен 1999. године са циљем да коначно реши "албанско питање" на Балкану. Ова терористичка организација етничких Албанаца жели да уједини све Албанце у једну државу која би поред Албаније укључивала КиМ, јужне крајеве централне Србије, северозападни део Македоније, југоисточне делове Црне Горе и западне делове Грчке.

Терористичке акције врши у циљу провоцирања снага безбедности да предузму акције у крајевима насељеним етничким Албанцима и на тај начин постигне потпуну поларизацију етничких заједница на тим просторима. На овај начин, делови територија насељених Албанцима требало би да се одвоје од словенских држава, и како АНА-а расуђује, да се припоје "Великој Албанији" или "Великом Косову". У исказима АНА-е се говори да се на том путу неће уздржавати ни од сукобљавања са међународним безбедносним снагама у региону, јер и њих сматрају окупаторском снагом, која је у савезу са Словенима.

Постоје различита схватања о томе шта је АНА-а и она се крећу од тога да се посматра као радикална оружана фракција некадашње ОНА-е, па до тога да се посматра више као политичка група, која представља на надрегионалном нивоу, паналбанске националне интересе Албанаца који живе ван Албаније и има наведени циљ.

2.3 Активности Албанске националне армије

АНА изводи све познате методе терористичког деловања, политичке и војне, насилне и ненасилне. Оне обухватају: политичко лобирање, дипломатску активност, акте усмерене на оправдавање терористичког деловања, психолошко-пропагандну делатност према више циљних група, директне оружане акције, наоружавање, опремање, регрутовање, обуку, обавештајну делатност, као и разноврсне активности на обезбеђењу финансијских средстава. Ове методе конкретизује кроз појединачне акте насиља као што су: убиства, отмице/киднаповања, разбојништва, изнуде, принуде, претње, наношење телесних повреда/пребијања, уништавање или оштећење јавних објеката и споменика културе и друга⁶.

АНА је у свом скоро шестогодишњем деловању извела више десетина терористичких акција. За њих је преузела одговорност преко свог веб сајта или је достављала саопштења албанским штампаним медијима на КиМ-и. Терористичке акције карактерише бруталност, усмереност на безбедносне структуре, комуникације, "издајнике албанске нације" и неалбанце. За илустрацију ћемо навести неколико⁷:

⁶ Прилог број 1

⁷ Архива МУП-а – документа о тероризму

- 8. августа 2001. године, напад из заседе на конвој македонских војника, на путу између Скопља и Тетова; 10 војника убијено.
- 10. августа 2001. године, АНА преузела одговорност за експлозију мине у којој је убијено 8 војника, у близини села Љуботен, у покушају да се спрече главне македонске и етничко-албанске политичке партије да, наредних дана, потпишу Охридски споразум.
- 11. новембра 2001. године, АНА је преузела одговорност за убиство три члана Македонских специјалних полицијских снага “Лавови”, у селу Требок.
- 25. марта 2002. године, чланови АНА су учествовали у двочасовном нападу на зграду Албанског координационог савета, који предводи Али Ахмети, у Малој Речици, у близини Тетова, и у потом насталој размени ватре и пуцњави на групу наоружаних војника лојалних расформираној ОНА-и за Македонију, било је погинулих и рањених на обе стране.
- 16. августа 2002. године, АНА је преузела одговорност за напад на два војника у Скопљу, као и за нападе на полицијске патроле у Тетову и Гостивару.
- 26. августа 2002. године, АНА је преузела одговорност за убиство двојице полицијских резервиста, у близини Гостивара.
- 30. августа 2002. године, чланови АНА-е киднаповали су групу македонских цивила. Киднапери су своје жртве извели из једног аутобуса и два приватна аутомобила, на путу Тетово-Гостивар, и претили су да ће их убити. Након посредовања међународних организација, киднаповани су ослобођени у замену за имунитет киднапера, који су се крили на подручју Шар планине, северно од Тетова.
- 14. септембра 2002. године, вече пре парламентарних избора, дошло је до покушаја чланова АНА-е да направе заседу македонском министру унутрашњих послова, Бошковском, у селу Целопеку, између Тетова и Скопља, што је македонска полиција открила.
- 21. августа 2001. године, на магистралном путу Пећ – Приштина, док су се налазили у путничком возилу, убијени су бивши припадник МУП-а Р. Србије Хамз Хајре и чланови његове породице: супруга Мирадије и деца Мимоза, Адељине и Ђевдет. Окружни суд у Гњилану, 07. априла 2005. године, осудио је на укупно 185 година затвора 12 лица окривљених за извршење наведеног дела. Већина од њих били су припадници ОВК-а, а по затвршетку ратних дејстава радили су као припадници КПС и КЗК.
- 12. априла 2003. године, око 00,30 часова, на магистралном путу К. Митровица – Лепосавић - Краљево, на месту зв. “Балабан”, у близини села “Лозиште” – општина Звечан, НН лица минирала су железнички мост, којом приликом је од дејства експлозије дошло до оштећења главног бетонског носача моста и дела металне конструкције, а двојица терориста су погинула.

За мноштво других терористичких аката АНА-а није преузела одговорност, биће наведени неки⁸:

- 16. фебруара 2001.године, у 11,15 часова, на магистралном путу Прокупље–Приштина, у атару села ливадице, општина Подујево, извршен је терористички напад на конвој од пет аутобуса којим су се превозили Срби у правцу Грачанице, а под пратњом КФОР-а. Експлозивна направа, која је садржала око 100 кг експлозива, била је постављена у канализациону цев поред пута и активирана је теледиригованим путем. Том приликом 11 лица је погинуло, 10 је задобило тешке, а 33 лица лаке телесне повреде.
- 04. августа 2003.године, на путу К. Митровица–Лепосавић, на месту зв. “Церенска Река”, од стране НН лица, лишен је живота припадник УНМИК полиције, Сатиш Менон (Индија). Други припадник УНМИК полиције који се налазио у возилу је рањен.
- 13. августа 2003.године, око 13,00 часова, у рејону села Гораждевац, општина Пећ, извршен је терористички напад, највероватније из аутоматског оружја, на лица српске националности, која су се купала на реци Бистрици (око један километар удаљена од села). Ватра је отворена из правца села Захаћ, такође општина Пећ, које је настањено искључиво Албанцима. Повређено је шест лица, од којих је четворо задобило тешке телесне повреде. Нешто касније, повредама су подлегли Јововић Иван (1984.год) и Дакић Пантелија (1990.год.)
- 23.марта 2004.године, у 21,45 часова, на путном правцу Приштина–Подујево, у рејону села Шајковац, општина Подујево, непозната лица отворила су ватру из аутоматског наоружања на припаднике УНМИК полиције и КПС. У нападу, живота је лишен припадник УНМИК полиције, а тешке телесне повреде задобио је припадник КПС-а, који је у КБЦ-у Приштина подлегао повредама. Такође, у нападу је повређен и преводилац. Током размене ватре, убијен је и један од нападача.

Широко структурирана мрежа герилских јединица и релативно висок степен њихове самосталности, омогућава АНА-и извођење оваквих акција. Политичко вођство АНА-е преузима одговорност за неку терористичку акцију после брижљиво извршених процена свих аспеката и околности које за потребе АНА-е треба да резултирају у датим, тренутним, друштвено политичким и безбедносним околностима, јачању њене моћи, ширењу њене структуре и остваривању њених циљева. Сматрам да је за много већи број акција изостало преузимање одговорности, јер би било супротно и опасно за њене интересе. На пример, није преузела одговорност у којој су страдали припадници међународних безбедносних снага (у Сопоту, Македонија 2003. године када су погинула два пољска војника, наведене погибје међународних полицајаца на КиМ-у), нити за бруталне терористичке акте над цивилима (у Старом Грацком, Подујеву, Гораждевцу, догађаји од 17. марта 2004...). Разумљиво, јер би преузимање одговорности морало да узрокује, какав–такав, шири кривично правни прогон од стране међународних чинилаца над њеним структурама и изашло би из јавно

⁸ Архива МУП-а – документа о тероризму

прокламованог профила деловања, који ова терористичка организација покушава да прикаже о себи – “национални борци за слободу, праведници, мученици” и сл.

Јачањем невидљивог а свуда присутног деловања “непознате” терористичке организације, изазива њен жељени циљ код становништва – СТРАХ. То ствара “оправдавајући” простор безбедносним структурама за непредузимање адекватне контра акције и у коначном резултује јачањем моћи терористичке организације.

Проглашењем АНА-е терористичком, априла 2003. године, које ће бити анализирано у следећем поглављу, имало је свакако ефекат на њено политичко вођство да драстично смањи јавно преузимање одговорности за терористичке акције.

2.4 АНА терористичка организација

Дана 12.04.2003. године, око 00,30 часова, на магистралном путу Косовска Митровица - Краљево, на месту званом "Балабан", у близини села Лозиште, општина Лепосавић, више НН извршилаца је извршило терористички акт - минирање железничког моста (испод кога пролази наведени магистрални пут), пруге Краљево - Косовска Митровица, којом приликом је од дејства експлозије дошло до оштећења главног бетонског носача моста и дела металне конструкције. Увиђај су извршили надлежни органи УНМИК администрације. Приликом вршења увиђаја пронађени су малобројни раскомадани делови људских тела, који су у спроведеном истражном поступку идентификовани као остаци Исљам Берише и Бехрами Хамзе. Истрага је утврдила да је за бомбашку акцију коришћена количина око 70-так килограма ТНТ експлозива и да је највероватније услед нестручног руковања дошло до превременог (нежељеног) активирања експлозивне направе, која је изазвала наведене последице. За овај терористички акт АНА је преузела одговорност својим саопштењем од 12.04.2003. године⁹.

Овај догађај је проузроковао да под притиском неколицине професионалаца УНМИК - истражитеља, специјални представник Генералног секретара УН мисије Михаел Штајнер изађе на лице места. После многобројних извршених злочина, јавно преузимање одговорности за овај акт од стране АНА-е, као и чињенице да је један од двојице погинулих припадника "специјалних" снага АНА-е био и припадник КЗК, коначно ће резултирати, слободно можемо рећи историјском - барем у смислу легалитета, одлуком специјалног представника да се ова организација прогласи терористичком. Одлука је донета 17.04.2003. године. Њен значај је у томе што је први пут, после вишедеценијског терористичког деловања терористичких организација Албанаца на просторима југозападног Балкана, једна таква организација специјалном Уредбом међународног администратора проглашена терористичком, чиме је стављена у међународни регистар тероризма. Коначно је дефинисано у ставу 3. преамбуле да ова организација "јавно и јасно манифестује" жељу да

⁹ Прилог број 2

своје политичке циљеве постигне насиљем и употребом силе. Уредбом је инкриминисано "чланство или друга врста активног учешћа у АНА-и"¹⁰¹¹.

Можда и најважнији значај ове одлуке је што пружа правно формалне инструменте органима за примену закона на КиМ-у у контратерористичкој борби. За нашу земљу је посебно важно што је Уредба донета од стране међународних чинилаца. Такође треба напоменути да је АНА као и више десетина лица која су у вези са њом и другим екстремистичким, наоружаним групама Албанаца, стављена на "црну листу" САД, 04.12.2001. године. На овој листи се налазе организације и лица идентификована и окарактерисана од стране администрације САД, њених безбедносних служби, која својим деловањем могу да угрозе напоре присутних међународних безбедносних снага у региону на успостављању мира. Правно формално, тим лицима и организацијама је забрањен приступ у САД, а на основу "црне листе" могу им бити замрзнута финансијска средства у овој земљи.

3. Организациона структура Албанске националне армије

АНА је организована по универзалном моделу етно – националистичке и сепаратистичке терористичке организације, који подразумева постојање два главна крила (стуба), који усмеравају, одређују и контролишу њено деловање: политичко и војно крило. Ради систематичнијег приказа структуре АНА-е биће учињен покушај да се она прикаже помоћу типичне терористичке организације уређене по принципу пирамиде (Фрејзеров модел). Након тога биће обрађен сваки њен сегмент посебно: вођство, активни кадар, активна подршка и пасивна подршка.

3.1 Вођство Албанске националне армије

Вођство Албанске националне армије чини политичко крило – **Фронт за национално уједињење Албанаца (ФНУА)** и војно крило – **Врховни савет**.

3.1.1 Политичко вођство

Посматрајући АНА-у као жив терористички организам познато је да је од њеног настанка 1999. године до данас било више трансформација услед унутрашњих сукоба и политичких борби док се није издефинисало њено политичко крило као ФНУА. Фронт за национално уједињење Албанаца настао је тако што је Национални комитет за одбрану и ослобођење албанских територија (НКООАТ), након што је 04.12.2001.године стављен на „црну листу“

¹⁰ Прилог број 3

¹¹ Прилог број 4

САД извршио трансформацију у ФНУА у јуну 2002.године када је одржан велики скуп у Тирани у Палати конгреса.

Познато је да су Гафур Адиљи алијас Ваљдет Вардари председник, а Идајет Бећири алијас Албан Вјоса политички секретар ФНУА. У руководећем саставу ФНУА је више лица из Албаније и са КиМ-а, међу којима су појединци академици и јавне личности.

Гафур Адиљи је пореклом из Кичева у Македонији, рођен 1959. године. Ухапшен је 2003. године у Тирани непосредно по доласку из Македоније. Полиција је запленила фалсификовани пасош на његово име и још нека "сумњива" документа, пренеле су новинске агенције. САД су 2002. године блокирале Адиљијева средства и ставиле га на црну листу људи који снабдевају руководећим кадром или материјланом подршком побуњенике, који прете да угрозе међународне напоре да се стабилизује ситуација у региону.

“Идајет Бећири је рођен 1951. године у Фиеру у Албанији, дипломирани је правник са универзитета у Тирани, где је одбранио и докторат из области међународног права. Једно време је био врховни судија у покрајини Круја. Сада је адвокат. Био је члан Централног комитета партије рада, својевремено једине партије у комунистичкој Албанији. Један је од оснивача Партије националног јединства Албаније УНИКОМБ, а на место председника ове партије изабран је 1991. године. Био је противник режима Сали Берише, због чега је провео у затвору од 1993. до колапса Беришине власти 1997. године. Од 1997. године борави у западно европским земљама, претежно у Белгији, где има адвокатску канцеларију.¹²” По потерници Интерпола Албаније ухапшен је 2003. године при покушају уласка у Швајцарску (у којој има забрану уласка до 2013 године) из Немачке, а затим у притвору у Немачкој чекао екстрадицију Албанији. Поступак у Албанији је вођен против Адиљија и Бећирија због ширења националне и верске нетрпељивости.

Поред ове двојице у политичком вођству ФНУА истичу се лица под псеудонимима Иљир Вардари, Кораб Хоџа, Ваљон Фљамури, а као портпароли и политички представници Љуан Хоџа и Албан Бериша.

У меморандуму који је објављен у фебруару 2003. године, на веб сајту ФНУА, њени лидери Ваљдет Вардари, Албан Вјоса и генерал Рамадан Вериколи предочили су своје ставове о положају Албанаца на Балкану, истичући како су они током читавог века тлачени од стране Србије, Црне Горе, Македоније и Грчке. Затим упозоравају да Албанци нису одустали нити ће одустати од своје, како кажу, " антиколонијалне борбе и отпора који су загаратовани нормама и правилима међународног права и Повеље УН, а које омогућавају директно, легитимно и законско остварење њихових оправданих и легитимних аспирација и права на самоодлучивање, слободу, демократију, еманципацију и поновно национално уједињење у заједничку албанску државу на Балкану”. Они даље препоручују да се испитају одређене одлуке и поставке међународне заједнице и упозоравају да ће у супротном, доћи до нових међуетничких сукоба. У закључку меморандума уз поздраве и жеље за успех, аутори

¹² Интервју са Идајетом Бећиријем, НИН, 9.10.2003

изражавају наду да ће се они којима је меморандум упућен директно посветити решењу националних питања на Балкану.

Овај меморандум из којег се јасно виде циљеви политичког крила АНА-е – ФНУА – упућен је: Генералној скупштини УН, Савету безбедности УН, Министарству иностраних послова САД, Европској комисији, Европском парламенту, Савету НАТО-а као и Парламенту, Председнику и Влади Републике Албаније, као и Парламенту и Влади Косова.

Лидери изјављују да је у Фронт учлањено дванаест политичких партија, од којих осам из Албаније, а преостале четири из суседних држава, те да спроводе политичку кампању на ширењу фронта са циљем да створе месне организације у свакој насеобини етничких Албанаца, како на Балкану тако и у дијаспори.

3.1.2 Војно вођство

Врховни савет АНА-е (Генералштаб, Врховни штаб)

Војни врх АНА-е је организован као врховни савет (Генералштаб АНА-е). Према тврдњама политичких вођа ФНУА, врховни савет је највише војно тело АНА-е које доноси све војне одлуке и сачињен је од осам генерала. Исти извори тврде да је генералски кор школован углавном у Хрватској и Албанији, па и у Немачкој, те да су сви професионални војници. Шеф врховног савета је лице под псеудонимом Виган Градица, генерал са три звездице. Према македонским изворима начелник штаба је Екрем Аслани, а чланови су пензионисани генерали албанске армије: Исуф Суљај, Хекуран Аслани и Идриз Смотаха. Војно крило АНА-е има следећу организациону структуру:

- А) активне формације,
- Б) специјалне формације,
- Ц) резервне формације.

3.1.3 Кадар и формације Албанске националне армије

Активни кадар АНА-е чине политичко крило - политички секретари, односно комесари и војно крило - војне формације АНА-е: дивизије - корпуси, бригаде - батаљони, водови, герилске јединице - терористичке ћелије.

Активни политички кадар - политички секретари (комесари)

Важно је запазити да сваки ниво војног организовања АНА-е има у себи инкорпориран, паралелно највишој командној инстанци, политичког секретара (комесара) који је осим што припада борбеној јединици и члан ФНУА. Њихова улога је тројна:

- а) учествују у процесу доношења одлуке за извршење неке терористичке активности (одабир мете - објекта напада), одабир адекватне герилске јединице за извршење задатка, као и обезбеђење финансијских средстава,
- б) преноси политичку одлуку - односно одобрење вишег нивоа политичког одлучивања о неопходности за реализацију задатка,
- ц) врши контролну и безбедносну функцију у реализацији задатака војних јединица.

Овакав систем организације обезбеђује доследно спровођење воље политичког вођства терористичке организације у складу са прокламованим циљевима борбе АНА-е. Ово нас упућује на закључак да је у организационој структури АНА-е задржан реликт деловања особен за терористичке организације левичарске оријентације, марксистичко-лењинистичког типа.

Активне формације АНА-е организоване су као:

- 1. Врховни савет (Генералштаб, Врховни штаб)
- 2. Дивизије - корпуси
- 3. Бригада - батаљон
- 4. Вод
- 5. Герилска јединица

2. Дивизије - корпуси

На основу објављених података безбедносних служби у региону, може се закључити да АНА има четири корпуса - дивизије, организоване на територијалном принципу. Сваки корпус има свој главни штаб и зону одговорности.

Прва дивизија носи име "Скендербег" и задужена је за простор западне Македоније (Илирида). Команда дивизије "Скендербег" је у Тетову. Као команданта ове дивизије македонски извори спомињу и лица: Даут Реџеџи, командант Лека, Селими Незир из

Косовске Витине, Хајруш Љума из Качаника, Мухамед Краснићи командант Малишева, Цавид Морина комадант Дреница, Сами Укшини комадант Сокољи и Ферид Капаши комадант Зоља. Као логистичара исти извори наводе Малић Ндрецаја - комадант Маља, који је био члан главног штаба ОНА задужен за обуку 2001. године. Сва ова лица, као бивши команданти ОВК, имају блиске везе са Рамушом Харадинајом и Хашимом Тачијем.

Друга дивизија носи назив "Адем Јашари" и задужена је за простор Косова и Метохије и југа централне Србије (област Дарданија). Седиште главне команде ове дивизије је у Приштини, а регионалне команде се налазе у регионалним центрима КиМ-а: Гњилану, Урошевцу, Призрену, Пећи и Косовској Митровици. Познато је да су током 2002. и 2003. године команданти ове дивизије били Шефхет Муслију звани "Аџија" - бивши комадант ОВПМБ-а и Јакупи Љирић звани "Нациста", бивши комадант специјалне јединице ОВПМБ зване "Целати".

Трећа дивизија носи назив "Улцињ" и задужена је за простор Црне Горе (област Малесије). Седиште штаба ове дивизије је у албанском граду Скадру.

Четврта дивизија носи назив "Чемерија" и задужена је за деловање у истоименој области која обухвата северозападне области Грчке и јужне Албаније.

Терористичку активност кроз извођење терористичких акција протеклих година испољиле су Прва и Друга дивизија.

3. Бригаде и батаљони

Бригаде и батаљони су саставни делови корпуса - дивизија задужени по територијалном принципу за одређене регионе у зони одговорности корпуса - дивизија. Имају своје штабове. Саставни делови бригада су батаљони, а батаљона водови. Ове формације имају активне команде - штабове АНА-е по градовима (нпр. Призрен, Митровица, Куманово и сл.) а способне су да у одређеном тренутку мобилишу своје припаднике за спровођења терористичких кампања.

4. Вод

Водови су састављени од пет до десет герилских јединица, бројне величине од 50 до 100 војника, а водни командант има свој штаб састављен од:

- политичког официра вода (члан је штаба батаљона и члан ФНУА),
- заменика комаданта вода,
- заменика политичког официра вода,
- начелник логистике вода,
- начелник везе вода,
- начелник војне администрације вода.

Сваки вод има своју заставу, а зове се по неком националном хероју (мученику).

5. Герилска јединица - ћелија

Герилске јединице су најважније и најмање јединице АНА-е. У свом саставу имају пет до десет људи, а предводи их комадант герилске јединице. Герилска јединица има бар једног члана задуженог за везу. Зоне активности су им обично уз "националну границу", односно у пограничним подручјима. Ове јединице имају сопствену заставу и представљају ударну песницу терористичке организације. Основни су самостални елемент војне структуре за извођење терористичких акција.

Досадашња сазнања о АНА-и упућују на закључак да њен саставни део на организационом нивоу герилских јединица чине од раније познате терористичке групе из периода деловања ОВК: Скифтери, БИА, Велики орлови, Црна рука, Орлово око, Црни орлови, Црни тигрови, Црне маске, Зјари, Акатана, Црне беретке.

Описана војна структура АНА-е чини њен активни кадар - терористе или оперативно језгро за извођење терористичких акција.

Процене бројног стање АНА-е - активног кадра, према различитим изворима, крећу се од неколико стотина па до неколико хиљада припадника. Тешко је извршити валидну процену њеног бројног стања, због тога што она делује на простору пет правних субјеката (Албанија, Грчка, Македонија, КиМ-а и Србије и Црне Горе). На основу изведених акција и других терористичких активности може се претпоставити да је АНА успела од свог оснивања, када је имала неколико стотина чланова, да нарасте до бројног стања активног кадра од хиљаду људи. Имајући у виду чињеницу да за велики број акција и злодела, која су извршена на простору КиМ, југа централне Србије и Македоније, АНА није преузела званичну одговорност, тај број се може проценити на око две хиљаде припадника. Такође, када би се анализирале криминалне активности на овом подручју које имају везе са АНА-ом, може се претпоставити да тај број нараста и до три хиљаде.

4. Подршка Албанској националној армији

Подршку Албанској националној армији можемо поделити на активну и пасивну.

Активна подршка

Активну подршку аутори из области терорије тероризма сматрају за "други по величини и најважнији део терористичке организације"¹³, који је од пресудне важности за обезбеђење терористичке кампање. и њу ћемо због важности и њене разуђености, а у зависности од активности које остварује, обрадити као:

- 1) државу спонзора као подршку,
- 2) активну политичку подршку,
- 3) активну војну подршку.

1. Држава спонзор као активна подршка

Држава спонзор је термин који се у теорији тероризма употребљава да би означио читав низ активности, које њена влада предузима у циљу активног помагања неке терористичке организације. Она заправо означава повезивање тероризма са једном врстом прикривеног, тајног рата који држава спонзор предузима према некој другој држави која је објекат напада терориста.

Историјске ретроспективе са почетка овог рада, довољно јасно указују да је у континуитету деловања албанских терористичких организација против старе Србије, краљевине СХС, СФРЈ, а потом СРЈ и Македоније, Албанија била класична држава спонзор из најмање два разлога:

- све терористичке организације су имале и имају исте циљеве - територијалне претензије ка територијама суседних земаља, које оружаним насиљем желе да припоје најчешће "Великој Албанији" или ређе "Великом Косову", као једну фазу на том путу
- сви набројани облици терористичког организовања стварани су у Албанији и бивали "извожени" суседима, преко популације етничких Албанаца која у њима живи као национална мањина

Мање - више, у зависности од историјских услова и материјалних могућности, највећи део припрема за терористичке активности (финансијска подршка, обука, па до активног кадровског учествовања свим државним ресурсима - војним, дипломатским и другим), Албанија је учествовала у терористичким кампањама. Свакако њене тајне службе, Сигурими раније, а потом ШИШ, и уз њих војне структуре државе спонзора, били су и остали основни носиоци таквог деловања. То је одлучујуће допринело сталном реинкарнирању, поновном оживљавању терористичког организовања и његовом

¹³ Vajt, Džonatan R.: "Terorizam", Alexandrija Press, Beograd, 2004.

умножавању. Ова подршка је варијала у зависности од историјског тренутка, од културолошко - просветног па до отвореног државно - терористичког деловања, која су представљала класичну агресију на суседне државе (1999. године према СРЈ и 2000. године према Македонији).

Успостављањем међународног протектората на КиМ-у прошириће се оперативни простор за терористичко деловање, али ће терористима идеолошко исходиште остати држава спонзор - Албанија (по терористичку памет се иде у Албанију).

За овакву своју улогу Албанија је увек користила подршку водећих сила, добро се уклапајући у њихове геополитичке интересе, а у различитим историјским периодима то су биле: Отоманска империја - Турска, Аустроугарска, нацистичка Италија и Немачка, а у новије време Немачка и САД.

2. Активна политичка подршка

Тешко да би се било који политички субјект, који представља албански етнос на просторима деловања АНА-е, могао у озбиљној анализи искључити из активне подршке. Партије и појединци користе страначку подршку као штит којим крију свој екстремизам и подршку терористичким групама, било како да се оне зову - ОВК, ОНА, ОВПМБ, АНА... За сврху овог рада биће наведене само најважније и најактивније организације које су својим досадашњим деловањем пружиле обиље доказа да су нераскидиви део ове терористичке пирамиде.

Национални покрет Косова (НПК)

“НПК је основан 17. фебруара 1982. године у Немачкој под називом Национални покрет за Републику Косово (НПРК). Створен је тако што су се ујединиле четири илегалне албанске терористичке организације” ултра леве оријентације, вођене жељом да сепаратистички покрет учине ефикаснијим после оружане побуне из 1981. године¹⁴. Припадници НПРК-а су створили, увођењем вишестраначког политичког система у Србији, легалну политичку партију Демократски савез Косова, који ће временом постати и остати најјачи политички субјект Албанаца на КиМ-у. Све до илегално одржане Скупштине Косова (02. јула 1990), на којој су делегати усвојили "декларацију о независности Косова" и формирали илегалну "Владу Републике Косово", "НПРК је била тајна уједињујућа снага" свих политичких и терористичких субјеката Албанаца на Космету. Почетком 1990-тих, уважавајући чињеницу да су основани органи "Републике Косово", те да они егзистирају у стварности, НПРК ће прерасти у НПК.

ДСК-а ће остати све време легална националистичка партија на политичкој сцени Србије, док су НПК и НПОК деловале као илегалне терористичке организације све до 2001, када су их високи представници администрације УН на КиМ-у легализовали као политичке партије, иако им је у програмима како пре, тако и сада, јавно декларисани циљ независно Косово.

¹⁴ Архива МУП-а – документа о тероризму

Доказано је да ове политичке партије обезбеђују финансијску, медијску, логистичку и сваку другу подршку за јачање терористичке АНА-е и оправдавања тероризма. Иако ове две политичке странке немају пресудан утицај на политичкој сцени КиМ-а (на парламентарним изборима освајају једноцифрене постотке гласова бирачког тела), легализација им је омогућила неслућене облике ширења утицаја и моћи за саму терористичку организацију АНА-у¹⁵.

Демократска партија Косова (ДПК) – Алијанса за будућност Косова (АБК)

ДПК и АБК су нове политичке партије на политичкој сцени КиМ-а основане 1999. године. Оснивачи и председници су били челни команданти ОВК-а и у јавности, под притиском међународног фактора, задржавају умеренију позицију према екстремним оружаним формацијама својих сународника. Званично их не подржавају, играјући ролу савремених политичких субјеката, али је несумњиво да то чине. Доказана је подршка бившег команданта ОВК, команданта зоне КЗК, председника АБК и бившег премијера привремене Владе Косова Рамуша Харадинаја, ОНА-а и ОВПМБ-а. Његов брат Даут Харадинај, такође истакнути командант ОВК и КЗК, због тих активности, поред других криминалних, сада је на издржавању петогодишње казне затвора.

Лидер ДПК Хашим Тачи своје виђење стања на југу Србије и у Македонији је мењао стварајући о себи имиџ модерног политичара европске оријентације, па се његов утицај на терористичке групације наизглед може чинити slabим. Чињеница да су четрнаесторица од двадесетједног члана председништва ППДК бивши припадници НПОК-а, који су 1998. и у првој половини 1999. године чинили политичко руководство ОВК-а у Швајцарској, довољно казује о томе како су терористи, на пречац, постали “политичари”. Зато његови партијски сарадници имају веома важне улоге у свакој активности терориста. Доступни подаци говоре да је Емин Краснићи, лидер ДПК у Косовској Каменици, вршио улогу политичког саветника ОВПМБ. Потпредседник ДПК-а за Косовску Витину Скендер Хабиби је био један од кључних људи за обезбеђење финансијске и логистичке подршке ОНА-е, због чега је у више наврата хапшен од стране КФОР-а и УНМИК-а. Такође је присуствовао оснивачком састанку ОВИК-а 2000.-те године у Жегри. Оваквих примера је много, али сматрам да је ово довољно као илустрација за сврху овог рада.

Политичке партије Албанаца са простора југа централне Србије и Македоније

На простору југа централне Србије делују следеће политичке партије које се могу сврстати у категорију активне политичке подршке: Партија за демократски прогрес (ПДП-председник Јонуз Муслију), Демократска партија Албанаца (ДПА - председник Рагми Мустафа), Демократска унија за долину (ДУД - председник Дестани Скендер). За ове политичке партије је карактеристично да делују као сестринске партије набројаних - НПК, НПОК, ДПК и АБК. О свим кључним одлукама консултују се са матичним партијама на

¹⁵ Прилози 5,6 и 7

КиМ-у, одакле траже и добијају подршку, али где им се практично и одређује политичка платформа. Остварују исте улоге активне политичке подршке терористичкој организацији углавном избегавајући учешће у политичком животу Републике Србије неизласком на републичке парламентарне изборе. Учествују на локалним изборима и партиципирају у локалној власти у општинама Прешево, Бујановац и Медвеђа.

У Македонији најснажније политичке партије Албанаца су: Демократска унија за интеграцију (ДУИ), чији је председник Али Ахмети и Демократска партија Албанаца (ДПА), чији су лидери Арбен Џефери и Мендух Таћи. Али Ахмети је био политички вођа ОНА-е и после потписивања Охридског оквирног споразума 2001. године ова странка се укључила у политички живот Македоније. Већину њеног кључног чланства чини виши командни кадар ОНА-е који је сада укључен у обављање јавних функција у македонској држави. ДПА је партија под директним утицајем Таћијеве ДПК. Остала је опозициона странка и после потписивања Охридског споразума, што је изазвало раније описане сукобе. Обе партије начелно остварују улогу активне подршке АНА-е.

Одбори за заштиту људских права

Основни задатак ових одбора, гледано са аспекта активне подршке терористичкој организацији, је да отупи оштрицу контратерористичких мера које предузимају органи за спровођење закона, да их успори, те да њихове акције прикаже нарочито пред међународном заједницом као акте репресије којима се крше основна људска права и слободе. Циљ активности одбора је да искомпромитује сваку контратерористичку акцију, медијском кампањом коју спроводе, а којом углавном неистинито информишу о наводним злоупотребама извршеним од стране државних органа. Своју активност усмеравају ка међународним хуманитарним организацијама, ка свим нивоима њиховог функционисања, од теренских испостава па до седишта УН. Друга важна циљна група којој су намењена саопштења ових одбора је етничка популација Албанаца, код које се развија осећај физичке угрожености са крајњим циљем да се формира унапред негативан став према снагама за примену закона, односно према држави која води контратерористичку борбу. На тај начин се стварају одлични предуслови за деловање активног кадра терористичке организације на мобилизацији новог чланства. Због тога се догађало да су одређене контра - терористичке организације биле замајак даљем јачању терористичког покрета, односно његовом омасовљавању.

3. Активна војна подршка

Активну војну подршку АНА-е сачињавају: КЗК, пријатељи КЗК, КШИК, ЗКЗ, КПС, мултиетничке полиције.

1. Косовски заштитни корпус (КЗК)

Од оснивања КЗК у септембру 1999. године, када је под покровитељством НАТО снага и цивилне администрације извршена трансформација уместо демилитаризације по

резолуцији 1244 СБУН, ОВК у КЗК, постоје сазнања и докази да највећи број његовог чланства тајно подржава терористичке организације етничких Албанаца, нарочито на југу Србије и у Македонији и то са комплетним својим капацитетима и ресурсима. КЗК тренутно број три хиљаде чланова активног састава и две хиљаде чланова резервног састава. Замишљене као трупе за санирање катастрофа, укључујући пожаре, индустријске несреће, извођење потрага и спасавања, стварања капацитета за хуманитарну помоћ у изолованим подручјима и за изградњу инфраструктуре, а смештене у изолованим базама - касарнама, на територији целог КиМ-а, послужиле су као идеалан инфраструктурни организациони елемент за подршку свим будућим терористичким формацијама и криминалним групацијама. У региону западног Балкана се није догодио ни један сукоб ограничених размера у који ова формација није активно укључена. Јавно припадници КЗК не пружају подршку никаквим наоружаним групама и герилским формацијама, али раније утемељени блиски односи међу бившим борцима ОВК-а који су били чланови ОНА, ОВИК, ОВПМБ, а сада АНА-е чине од КЗК организацију за пресудно пружање војне подршке у виду кадрова, логистике, обуке, финансијске и моралне подршке. Идеја која их повезује и циљеви су им исти, па одржавају дугорочне идеолошке и криминалне везе. КЗК је повезан са појединцима који профитирају из тог односа, јер им он пружа могућност да прикрију своје активности са терористичким групама, са криминалцима или и са једнима и са другима. Ова врста активне подршке, може се оценити као стално "удахњивање" новог живота (својеврсни перпетум мобиле) терористичкој организацији.

КЗК иначе све активности спроводи под сталним надзором НАТО снага. У шестогодишњем периоду поред наведених испољио је све активности које га од првобитне намене трансформишу у "Војску Косова", чиме његови припадници себе већ сматрају. Заокружује се савремена војна организација, спроводи се међународна обука и усавршавање, врше се припреме за учествовање у међународним мировним мисијама, осавремењује се и врши стандардизација наоружања, изводе се маневри са НАТО снагама.

Припадници КЗК узимају учешћа и као активни извршиоци терористичких аката у терористичким акцијама у име данашње АНА-е.

Приликом терористичке акције минирања железничког моста у Лозишту код Лепосавића 12.04.2003. године, погинули су припадници специјалних снага АНА-е Исљам Бериша и Хамза Бехрами. Истрагом је утврђено да је Исљам Бериша бивши припадник ОВК, ОВПМБ и ОНА-е, али и припадник КЗК. Одговорност за овај терористички акт преузео је штаб дивизије "Адем Јашари" из састава АНА-е. Ово упућује на закључак да су специјални и резервни састав АНА-е попуњени или га чине активни и резервни састави КЗК и КПС.

2. Пријатељи КЗК

Ова организација је основана да помаже у финансирању шест регионалних штабова КЗК и ради упошљавања припадника ОВК који нису примљени у КЗК и КПС. Активности су започели као организација којом је руководио КЗК, тако што су користили припаднике нижег ранга да врше изнуђивање од власника радњи и људи на улицама. Када је ово постало неподношљиво, УНМИК је наредио КЗК-у да одмах обустави ову активност. Након тога ПКЗК, поднела је захтев УНМИК-у да се региструје као невладина организација, после чега

је званично регистрована у Њујорку 13. фебруара 2001. године. Седиште јој се налази у Швајцарској, као и организацији "Домовина зове", која прикупља новац за терористичке организације из кога се финансирају терористичке операције. Не постоји екстерна контрола над рачунима ПКЗК-а и не постоји могућност да се врши ревизија њиховог књиговодства, али је сигурно да ова организација располаже веома великим финансијским средствима. Сигурно је да један део из тих фондова одлази високо ранжираним појединцима у оквиру КЗК, а остатак за финансирање терористичке организације.

3. Косовска национална информативна служба (КШИК)

Организација је позната као тајна косовска обавештајна служба. То је цивилна обавештајна организација која је активна директна подршка АНА-е у свим њеним активностима. Тајни циљеви су јој:

- а) елиминација људи који су означени као непријатељи или издајници,
- б) коришћење прљавих трикова да се изазову међуетничке тензије и насиље,
- ц) креирање терористичких акција,
- д) помоћ терористичким групацијама у свим аспектима обавештајног деловања,
- е) контрола организованог криминала.

Претпоставља се да располажу савременом техником за свој рад, што им даје значајну предност у односу на противнике и конкуренцију из сличних служби.

КШИК је под контролом политичке партије ДПК. Финансијска средства стиче путем криминалних и полулегалних послова. Наступа као концесионар за доделу уносних послова појединцима од чега као противуслугу добија донације за своје фондове. Врши рекетирање успешних фирми.

"Шеф КШИК-а је Кадри Весели, звани "Љуљи", саборац Хашима Таћија, а његов заменик је Елмир Речица који води послове дистрибуције дроге на релацији Албанија - Урошевац". Сваки почетак озбиљног истраживања феномена тероризма и организованог криминала на КиМ-у мора почети од ове службе, јер она у својим рукама држи кључ, генерише га и представља највиши оперативни ниво везе између њих.

4. Обавештајна и контраобавештајна служба КЗК

Контраобавештајна служба при КЗК је била обавештајна и контраобавештајна организација бивше ОВК. Највећи део њених чланова премештен је у КШИК током трансформације у новембру 1999. године и изгледало је да је ова организација нестала, али постоје подаци о обнављању ЗКЗ као обавештајне гране КЗК. Могуће је да КШИК није једини орган КЗК који функционише обавештајно, а да ЗКЗ представља независну јединицу за прикупљање информација и обавештајних података. Према оперативним подацима, чланови ЗКЗ-а укључени су у активности организованог криминала и прикупљање нелегалних такси од власника продавница широм Косова, за потребе КЗК. Поред тога, прикупљање информација о ратним злочинима Срба, као и о мање значајним локалним инцидентима и српско -

албанској колаборацији. Основано се претпоставља да ЗКЗ има чврсте везе са политичком партијом НПК.

5. Косовска полицијска служба (КПС)

Косовска полицијска служба је основана у исто време када и КЗК, у јесен 1999. године. Правни основ за њено оснивање је утемељен у Резолуцији 1244, која предвиђа формирање локалних полицијских снага, са задатком одржавања цивилног реда и закона (тачка 11. став и) Резолуције). До њеног формирања пуну надлежност за ове задатке имале су међународне војне безбедносне снаге (КФОР). Цивилна администрација УН (УНМИК) је по резолуцији надлежна за формирање КПС-е.

Међународне полицијске снаге су на почетку мисије бројале око пет хиљада припадника, са основним задатком да утврде структуру и организацију функционисања КПС-а. Такође, важна улога УН полиције као једног стуба УНМИК администрације су контролна и инструкторска. Поред тога основано је неколико јединица (јединица за борбу против организованог криминала, јединица за истраживање ратних злочина, обавештајна јединица), чиме су кључне земље које партиципирају у мисији, а угрожене су организованим криминалом албанских криминалних кланова, пренеле борбу против њих на КиМ. Два су основна процеса обележила деловање међународних полицијских снага у протеклих шест година. Њене снаге су се смањивале како су преношене на КПС и специјализовале на горе поменути начин.

Нуклеус за формирање за КПС представљале су снаге војне полиције ОВК које су од јуна 1999. године па до октобра исте године представљале ударне терористичке групације за етничко чишћење простора КиМ-а од Срба и других неалбанаца (убиствима, отмицама и држањем у илегалним затворима, отимањем односно заузимањем имовине убијених или прогнаних). Око две хиљаде припадника ОВК је нашло посао у КПС-у. Руководећу структуру су чинили истакнути припадници ОВК (Реџеп Селџими први Министар унутрашњих послова у привременој влади Косова, Нуредин Ибиши високи официр КПС-а и сл.) које ће касније делимично УНМИК отпустити због веза са терористичким организацијама и организованим криминалом.

КПС данас броји око пет хиљада припадника, има модерну организацију и опрему која је обезбеђена углавном кроз донације међународне заједнице, али се оцењује као неефикасна мултиетничка полицијска организација. Многи припадници КПС су укључени у криминалне активности различитих криминалних кланова на КиМ-у, а део је директна или индиректна подршка терористичким организацијама укључујући и данашњу АНА-у. Неефикасност КПС-а последица је директног савезништва њених кључних елемената са овом терористичком организацијом и организованим криминалом.

Велики део моћи АНА-е управо почива на могућности да злочини које чини остану неразјашњени, зашта одговорност сносе у првом реду оснивачи КПС-а а затим и она сама.

6. Мултиетничка полиција (МЕР)

МЕР представља саставни део редовних структура локалне полиције Републике Србије у Општинама Прешево, Бујановац и Медвеђа. Израз МЕР служи да означи групе полицајаца, етничких Албанаца из ових општина, који су у МУП Републике Србије примљени после окончања сукоба 2001. године, на основу потписаног "Кончуљског споразума" и докумената који разрађују његову имплементацију. МЕР је настао из потреба усклађивања националног састава запослених у државним службама са националном структуром становништва. До сада је углавном испунио циљеве због којих је успостављен: да обављањем полицијске службе кроз национално мешовите саставе обезбеди спуштање међуетничких тензија и да обезбеди примену закона. Први циљ је у потпуности постигнут док би за оцену другог била потребна свеобухватна анализа која излази из оквира овог рада. Овде МЕР разматрамо као стални објект напада од стране терориста, који желе да га ставе под потпуну контролу и инструментализују за своје циљеве. То чине како суптилним техникама врбовања, убацивањем у МЕР бивших бораца терористичких формација који нису испунили опште услове за пријем на рад у МУП (притисцима преко ОЕБС-а), претњама, принудама, тако и бруталним насиљем који има за циљ да осталим припадницима државних структура и нарочито становништву покаже како пролазе "издајници". Најпознатији примери оваквог деловања терориста су:

- пребијање тројице МЕР полицајаца у Бујановцу од стране командата ОВРМБ и АНА-е Шефхета Муслијуа 29.01.2003. године,
- пребијање МЕР полицајца ОУП-а Бујановац на КиМ-у, од стране комаданта специјалне јединице ОВРМБ, а потом и командатна дивизије АНА "Адем Јашари" Јакупи Љирима и
- убиство Селвера Фазлијуа, радника Безбедносно информативне агенције 04.02.2003. године у центру Бујановца.

Реализација и хапшење "трновачке" групе терориста АНА-е, септембра 2003. године од стране безбедносних снага Републике Србије, показује да има и активних припадника АНА-е у редовима МЕР-а. Насер Сејдију - МЕР полицајац ОУП-а Бујановац, ће потом у првостепеном поступку пред Окружним судом у Врању вођеном против наведене групе због извршених више кривичних дела тероризма, после изведених доказа бити осуђен на седам година затвора.

Излагање о МЕР-у можемо закључити констатацијом да је један од фокуса деловања терористичке организације, на који терористи рачунају у својим терористичким кампањама, те да је они виде као структурни део њене активне подршке.

Пасивна подршка

Последњу и најширу категорију подршке терористичкој организацији представља пасивна подршка. Аутори истичу да ју је крајње тешко идентификовати и окарактерисати, јер ти људи нису чланови терористичке групе. Ако посматрате напред дату терористичку

пирамиду АНА-е, а у складу са одређењем пасивне подршке као симпатизера терористичке организације или одређене политичке партије, извесно је да је она веома велика међу етничким албанским становништвом.

Деловањем политичких партија кроз активну политичку подршку, које су заправо прокламовале исте циљеве као терористичке организације и деловањем терористичких организација тероризмом (убиствима "издајника" којима су сматрани чак и Албанци који су после 90-те године остали да раде у јавним предузећима, или државним органима Републике Србије), извршена је може се рећи скоро потпуна хомогенизација албанског становништва на политичкој платформи терориста. Широки спектар насиља (од оружаног, преко криминалног до политичког), примењен од стране терористичких организација је био и остао пресудан фактор којим терористи постижу да се пасивна подршка проширује. Поред њега успех који су остварили терористи у свом деловању, отелотворен успостављањем међународног протектората на КиМ-у, мултиплицирао је њихову моћ и популарност у групи коју разматрамо. Овоме је знатно допринео благонаклон, позитиван, инструкторски и савезнички став кључних међународних фактора према терористичкој организацији. Успевајући да себе прикаже "ослободилачким покретом" терористичка организација је успела да међу етничким албанским становништвом обезбеди најширу пасивну подршку. Данашња ситуација може се оценити као уживање најшире јавне пасивне подршке становништва етничких Албанаца, политичком вођству терориста, што повратно улива додатну снагу вођама и активном кадру, стимулативно делујући да се настави са остваривањем циљева зацртаним методама. Своје позитивно расположење (узроковано или националним, или финансијским мотивима које доноси војевање за албанску ствар) албанска популација је показала према терористичком вођству, нарочито у периодима герилских кампања када је узимајући активно учешће омогућавало терористичким организацијама да нарасту до бројног стања од више хиљада.

5. Финансирање Албанске националне армије

Све финансијске изворе АНА-е можемо посматрати и анализирати их на више начина¹⁶. Уобичајена су два:

- 1) У зависности од легалности начина на који се прикупљају средства на:
 - а) легални и
 - б) илегални
- 2) У зависности од "боје" новца на: бели, сиви и црни.

Бели новац се прикупља од добровољних донација, али индиректно и од подршке међународне заједнице (нпр. финансирање КЗК).

¹⁶ Архива МУП-а – документа о тероризму

Сиви новац је онај који се сакупља отимањем и принудом. Црни новац се стиче активностима од организованог криминала и свим пословима који су са стим повезани (дрогом, оружјем, проституцијом, трговином људима, свим врстама илегалних трговина цигаретама, нафтом и осталим криминалним активностима).

Подела на легалне и нелегалне изворе је мањкава јер и оно што би се стриктно сматрало легалним начином (фондови попуњени искључиво добровљним донацијама), на свом путу до корисника користе углавном нелегалне начине трансферисања, а о легалности коришћења оваквих средстава дискусија је апсолутно излишна јер су све активности са новцем намењеном тероризму у савременом свету санкционисане позитивним правним прописима.

Други приказ можда даје слику у боји, али на неки начин ствара искривљену слику и легализује сиви новац због чега ћемо и њега одбацити.

У уводном излагању свакако треба напоменути да је АНА, као последњи познат облик терористичког организовања код Албанаца, изграђена на тековинама и искуствима предходних, те да не рушећи постигнуте резултате, само дограђује, усавршава и осавремењује познате изворе прихода за своју структуру, умножавајући јој економску моћ. Кроз предходна разматрања видели смо да је АНА за сада, релативно успешна у покушају да се наметне као кровна организација свим оружаним групама и структурама Албанаца. Она то, као што ћемо видети кроз поглавље о финансирању релативно добро успева и у економској сфери, тако да се по "достигнућима" у тој области може сврстати уз најпознатије етно-националистичке терористичке организације - ПЛО и ИРА. На тај начин чини још "класичнијим" дело Џејмса Адамса "Финансирање тероризма". Из тих разлога, сматрам исправним, да анализу финансија АНА-е треба схватити као анализу кључних стубова њеног економског крила. У том смислу биће анализирани:

- 1) фондови и
- 2) организовани криминал.

1. Фондови АНА-е

Фондови чине значајан део новца који се сакупља у етничким албанским заједницама у свету, познатијим као албанска дијаспора. Овај финансијски извор представља донацију и добровољне прилоге. Методологија прикупљања обухвата донације са састанака, порезе по породици или систематско прикупљање од бизниса. Новац се прикупља преко више оваквих фондова а најпознатији су:

- а) "Вендлиндја тхеррет" - "Домовина зове" и
- б) "Национални ослободилачки фонд" - ФБШ

На састанку ФНУА одржаном 12. децембра 2002. године, донета је одлука да сви Албанци широм света морају давати новац за финансирање АНА-е. У саопштењу које је након тога издала АНА каже се да ће "сада и убудуће интензивирати рат и веома брзо прогласити општи национални устанак у циљу ослобађања свих албанских територија и њихово

уједињење у јединствену албанску етничку државу". За остваривање овог циља потребно је доста новца.

Методологија по којој функционишу ови фондови патентирана је 1990. године, када је одржана илегална скупштина Косова и формирана "Влада Косова" у егзилу која је имала сва ресорна Министарства. Министарство финансија ове владе је било задужено за убирање прихода - опорезивање грађана КиМ- а и комплетне дијаспоре у чију сврху је практично развијена могло би се рећи глобална пореска мрежа. Пошто је седиште "Владе Косова" у егзилу било у Швајцарској и седишта наведених фондова су у истој земљи (Цирих). Фондови су развили своју инфраструктуру у свим државама у којима егзистира албанска дијаспора од Италије, Швајцарске, Немачке, Француске, Белгије, Данске, скандинавских земаља до Велике Британије и Америке. Међу првим актима "Владе Косова" био је акт о порезу који су сви Албанци где год да живе били дужни да плаћају. У различитим периодима тај проценат се кретао од три до пет посто месечне зараде сваког пунолетног Албанца у иностранству. За потребе реализације овог пројекта развијене су "суптилне технике" за утеривање пореза које иду у дијапазону од упозорења због неиспуњавања "патриотске дужности", преко разних облика претњи и притисака, па до ликвидација коју спроводи војни део организације сам или уз употребу криминалних групација.

Албанцима код куће, на КиМ-у, одређивана је друга пореска стопа. Чињенице говоре све у свему да је током 90-тих година створен један врло ефикасан илегални порески систем који је наставио да функционише до данашњег дана по истом принципу. Променљиве су једино висине пореских стопа и стварање нових фондова како се стварају нове терористичке организације.

Узрок сталних политичких борби у вођству терористичке организације је у суштини мотивисано жељом за располагањем финансијским средствима која се прикупе преко фондова. Принципијелно, новцем из горе набројаних фондова располаже ФНУА. Такође, треба имати на уму да свака организација, описана као активна подршка, има свој независан фонд из кога се, према потребама, издвајају средства за финансирање терористичких активности. Та средства не морају бити дата вођству терористичке организације, већ директно елементима активног кадра који спроводи терористичке активности. Познато је да организација активне подршке, новцем из својих фондова, врше набавку потребних средстава (оружје, храна, средства везе и сл.) и да се она потом директно предају елементу активног кадра (нпр. дивизија, терористичка јединица). Ово проширује структуру фондова АНА-е, чинећи финансијску мрежу тешко препознатљивом. За преношење новца сакупљеног у екстерним фондовима користе се сви познати легални и илегални начини (курири, сви облици јавног транспорта), као и електронски трансфери који се обављају преко привредних субјеката од поверења, који за ту намену могу бити и основани. Прибављени новац се користи за активности вођства и активног кадра (лобирање, плате, логистичке потребе и сл.).

Због високе самосталности у раду појединих структурних елемената терористичке пирамиде, нема правила по којима овај новац мора да следи неки тачно утврђени пут, већ он зависи од креативности и могућности актера.

Током деведесетих, као и данас, лица која за потребе терористичких организација обављају операције трансфера, део новца поткрадају зарад личног богаћења. То су увек високо позиционирани припадници терористичке организације, који тако прибављени новац инвестирају у криминалне активности, увећавајући свој лични утицај и моћ.

Све терористичке организације Албанаца познају и "откуп" као надокнаду за борачко не учествовање у терористичким кампањама. Износи из периода ОВК су се кретали у износу од око 10-так хиљада тадашњих ДМ што такође представља озбиљан извор финансија терористичкој организацији.

Неке невладине организације, од којих је најзначајнија организација "Мајка Тереза" укључене су у финансијску подршку АНА-е. Такође политичке партије које смо дефинисали као активну подршку у предходном поглављу значајан су извор финансирања терористичке организације јер је она ударна песница остваривања њихових прокламованих политичких циљева.

2. Организовани криминал - као извор финансирања АНА-е

Свима који се баве борбом против тероризма или организованог криминала, на оперативним нивоима, је кристално јасна и врло брзо уочљива веза ова два феномена, који су толико испреплетани, да је веома тешко њихово одвојено посматрање чак и за теоријске потребе, а камоли за практичну борбу против њих. Овај однос вас врло често доводи до тога да морате да се запитате да ли је примарни циљ терористичке организације бављење организованим криминалом или је циљ организованих криминалних кланова остваривање политичких циљева зацртаних у политичким платформама терористичких организација.

Сматра се да је на просотору на којем делује АНА примењен универзални модел терористичког организовања које се највећим делом финансира из организованих криминалних активности. Да би се овај став објаснио потребно је уважити неколико премиса:

1. Албански етнос - култура живљења односно социјална структура овог етноса који је у многим аспектима живљења у себи задржао кључне реликте родовско - племенског начина уређења односа. У том погледу може се рећи да за разлику од модерног грађанског начина друштвеног уређења социјалних односа који почивају на породици као нуклеусу (брачни пар са својом децом), иманентно албанском етносу је уређење коме је у центру фамилија - клан која има више стотина чланова. На челу овог клана је патер - фамилијас.

2. Фамилија - клан - фис продукује живот чврсто везана за сопствену територију на којој остварује утицај и моћ. Односе у клану дефинишу крвне везе, а чланови криминалне групе се регрутују из фамилије - клана. Према неким проценама криминални кланови Албанаца имају до 100 чланова.

3. Дијаспора - економским миграцијама Албанаца које су се догодиле нарочито 50-тих - 60-тих година прошлог века, као вид бекства од владајућег комунистичког режима, уз задржану, изражену традиционалну повезаност са домицилном фамилијом - кланом и високим степеном одговорности према њему, створиле су изванредну глобалну структуру која ће вишеструко мултиплицирати криминалну моћ албанских гангова у свету.

4. Затвореност фамилије, клана, за непознате, особена култура, језик и традиција, били су изванредни постојећи елементи који су како за криминалне тако и за терористичке организације представљали заокружени безбедносни инпут.

5. Теоретичари из области криминологије и наши и страни, слажу се у оценама, да су ратови током 90-тих на простору бивше Југославије, били један од кључних криминогених фактора те да су изазвали нека прекомпоновања на криминалној сцени југоисточне Европе која су дала додатни замајац албанским криминалним групацијама. Међу њима треба истаћи:

- санкције уведене СРЈ највећим делом су искључиле организоване групе са њеног простора из међународних криминалних послова. То је изазвало у пословима око транспорта дроге каналисање на чувеном балканском путу са западног крака који је ишао преко СРЈ, на јужни крак који иде од Турске преко Македоније, и Албаније до Италије (подваријанта овог пута Турска, Грчка, Албанија, Италија), где су га скоро у потпуности контролисале албанске криминалне групације;
- терористичке потребе за перманентном набавком новог оружја за терористичке активности изискивале су успостављање нових канала за његово стално безбедно кријумчарење и допремање а који су остали активни до данашњег дана.

Политичко вођство терористичких организација још почетком 90-тих је добро оценило наведене промене на криминалној сцени југоисточне Европе, а затим стварањем ОВК-а 1993. године, као војне организације, под плаштом борбе за националне интересе и наравно језиком силе успело је да етничко - криминалну глобалну структуру стави под своју контролу. У тексту "Вашингтон Тајмса" из 1999. године позивајући се на изјаве америчких агената за борбу против наркотика агенције "ДЕА", каже се да је ОВК повезана са широким мрежом организованог криминала са главним штабом у Албанији те да документа показују да је њихова мрежа једна од највећих на свету, а да се новац користи за набавку оружја ОВК. У тексту такође стоји да је "ОВК формирана од стране најекстремнијих припадника НПК и НПОК" и да су они вршили терор и уцењивали поглаваре кланова (мисли се на албанске породице) који су били "равнодушни према њиховој идеји одвајања Косова од Србије и ликвидирали оне који нису хтели да шаљу своје људе у ОВК". Од овога су обе групације профитирале. Територијалне криминалне организације су помоћу силе идеолошких терориста шириле своје зоне утицаја утврђујући глобалну мрежу, тако да се данас албанска мафија сврстава по свим проценама међу најзначајније у Европи. За узврат терористичка организација је стављањем под своју контролу организованог криминала добила један нови моћни, глобални, структурни елемент из кога црпи огромна финансијска средства неопходна за свој живот, без бојазни да ће терористичке активности које реализује преко ове структуре бити адекватно санкционисане као терористичке. То ће заправо, пружати политичком вођству терористичке организације као и активној политичкој подршци могућност да легитимно бави политиком виртуелно "чистих руку".

Ово је вероватно разлог зашто се данас почев од научника, политичара, па преко аналитичара и припадника снага за примену закона, може врло често прочитати да је КиМ виртуелна нарко држава, европска Колумбија, црна рупа организованог криминала, гангстерски рај и слично.

Оригиналну и веома значајну покровитељску подршку организованим криминалним групацијама Албанаца, вођство терористичке организације пружило својим дипломатским активностима. Исправно процењујући почетком 90.-тих година горе описана преструктурирања на криминалној сцени југоисточне Европе, а захваљујући промени геополитичке карте Европе 1989. године и геополитичких интереса појединих кључних земаља (пре свега уједињене Немачке, а потом и САД) успео да се у свету представи као ослободилачки герилски покрет. Тако је терористичка "доктрина нужде" проширена на албанске криминалне гангове, обезбеђујући им благодан - разумевајући став свих земаља чланица Европске уније. То је знатно отупело опсежност, квалитет и ефикасност истрага органа за примену закона у тим земљама у сваком погледу: криминалци су сматрани политичким емигрантима, чиме им је обезбеђено гостопримство (сматрани су избеглицама), да би наравно врло брзо била извршена трансформација од избеглице у нуклеусе самоорганизованих криминалних група, везаних за домицилне кланове на КиМ-у и у Албанији. Тиме је обезбеђена њихова транснационална евро-америчка умреженост.

Ово су рекло би се најважнији елементи који су узроковали експлозију организованог криминала на КиМ. Додатни утицај се остварује преко јаких веза са локалним политичким представницима и службеницима администрације укључујући и међународне присутне на КиМ-у, флексибилност и способност криминалних група да брзо створе договор са сваким и прилагоде се захтевима тржишта.

Једна од важних карактеристика кланова је јака унутрашња дисциплина која је успостављена суровим кажњавањем за нелојалност групи, затим потпуно непоштовање јавних закона, доступност и располагање разноврсног оружја, јако осећање самозаштите засновано на завери ћутања међу становништвом, честе промене идентитета и коришћење савремених технологија.

У сваком случају поуздан одговор на то питање излази из оквира овог специјалистичког рада и захтева једну ширу и свеобухватнију анализу криминалитета на регионалном нивоу. Терористички и "криминални кланови као свака мафија има потребу да незаконито стечен новац "опере" тако што ће га инвестирати у легалне послове. "Криминалне организације у југоисточној Европи стога одлично сарађују без обзира на етничко порекло, културне, друштвене и политичке разлике, нити међу њима долази до оштрих криминалистичких сукобљавања. Тако је било раније, тако је и сада. Због тога је и могуће да продавци оружја, Хрвати и косовски Албанци користе исте канале, као и српски и црногорски продавци наркотика, да албански шверцери сарађују са македонским, да турске криминалне организације продају хероин који је прерађен у Румунији својим "колегама" грцима, да руски и украјински мафијаши опскрбљују чеченске побуњенике оружјем" . Постоје оправдане сумње да је део новца који се стиче из бављење организовано криминалом, инвестирани у више држава на Балкану и у Европи. То многе аналитичаре, наводи да оцене како је само криминал друштвена појава, која има сва обележја мултиетничности и мултиконфесионалности на Балкану.

Оно што је у полицијским операцијама до сада потврђено је да су све криминалне групације са албанског етничког простора - Албаније, КиМ-а, северозападне Македоније и југа централне Србије, као и албанске дијаспоре биле, јесу и биће у функцији терористичког деловања. Када се зна да се новац којим они послују мери стотинама милиона и

милијардама долара јасно је да се тероризам исплати, јер поред реализације основног политичког циља доноси његовим пре свега вођама и активном кадру огромну финансијску моћ. Разлог довољан да би у једном тренутку то постао циљ због кога се наставља терористичко деловање.

Као илустрацију организованих криминалних активности навешћемо неколико примера: "Почетком 1999. године италијански суд у Бриндизију осудио је једног албанског трговца хероином, по имену Амарилдо Вриони, који је признао да је, у замену за дрогу, од мафије набављао оружје за ОВК" .

"23. фебруара.1999. године чешка полиција је ухапсила принца Доброшија, шефа албанске косовске нарко групе. Приликом претраге његовог стана пронашли су доказе да је давао наредбе за набавку лаког пешадијског наоружања и ракетних система. Нико се није запитао шта ће једном ситном дилеру ракете. Тек је касније чешка полиција сазнала да их је испоручивао ОВК. Чеси су испоручили Доброшија Норвешкој, јер је 1997. године побегао из тамошњег затвора, где је служио казну од 14 година" .

Ћамил Шабани – Ћори из Урошевца је током деведесетих година израстао у међународног шверцера хероина. До 1999. године је боравио у Чешкој, Немачкој и другим западноевропским земљама, након чега се враћа у Урошевац и стаје на чело клана Шабани. Власник је више бензинских пумпи и ексклузивног пословног простора у Урошевцу, отетог од власника Срба после 1999. године, у којем се налазе експозитуре међународних банака. После вишегодишње истраге од стране Еуропола, ухапшен је 29.03.2004. године са још неколико лица. У оквиру активности Еуропола кроз “контролисане испоруке”, обезбеђени су докази против Шабанија за процесуирање пред судовима Швајцарске и Немачке. Процене истражитеља УНМИК-а говоре да је овај клан недељно испоручивао на тржиште западне Европе око 200 кг хероина. Постоје сумње да је своје активности спроводио уз подршку појединих припадника КЗК-а и КШИК-а.

Поред рекетирања, изнуђивање новца путем отмица је специјалност припадника АНА-е. Континуирано врше ову врсту кривичних дела на целом етничком простору “Велике Албаније”. Откупима прибављају новчане износе који се крећу од више стотина хиљада, до преко милион евра. Отета лица држе, најчешће, на територији суседних националних држава, отежавајући поступање органа за примену закона. Део тако прибављеног новца се користи за потребе АНА-е, а део за личне потребе.

Национална премиса организованих криминалних кланова по којој је и бављење криминалом узвишени "патриотски чин", омогућава да се конфликти међу њима држе у подношљивом оквиру, на нивоу спорадичних. Такође, овако структурирана подређеност кланова војном елементу терористичке организације, омогућава схватање чињенице да локални криминалци (микро - криминално организовање) не ограничавају своју активност само на изнуђивање, већ су директно умешани у етничко застрашивање и чишћење на КиМ-у. На тај начин вековима присутна и вршена од стране Албанаца према другим етничким групацијама, крађа стоке, у теорији кривичног права, дело мале друштвене опасности, се и данас одвија у несмањеном обиму, чинећи им уз друге зулуме живот на КиМ-у неподношљивим. Тешко је објаснити било којем припаднику међународних безбедносних снага на КиМ-у како крађа краве, овце, може бити у функцији терористичке активности, а не само убиство, бомбашки напад, оружана терористичка кампања. Део екстремистичког

деловања је широко распрострањено систематско криминално деловање, уважено оправдавајућим схватањем да је то "патриотски чин", а очигледно је могуће у друштву чије структуре воде лица која су прошла пут: идеолошки терориста - командант - мафијашки бос - политичар (вођа признате политичке партије) - премијер (међународно признат и уважен чинилац).

Све што је до сада објашњено омогућава нам да схватимо КиМ, Албанију и делове територије суседних држава на које претендује АНА, као јединствен криминални простор, што између осталог јесте један од фазних циљева АНА-е. Ово додатно омогућује, наведени феномен корупције на просторима суседних држава, разбијајући им структурно ткиво и онемогућавајући да делују пре свега према терористичким структурама довољно агресивно и легитимно, у складу са светски уваженим начелима борбе против тероризма.

6. Закључак

После свега што је изложено до сада о овој терористичкој организацији покушаћемо да дамо одговор шта је АНА.

Историјат њеног петогодишњег деловања нас наводи да закључимо да је она етничка националистичка терористичка организација структурирана од политичког и војног крила. Настала је као резултат дуготрајног терористичког и герилског искуства, екстремних, националистичких идеолога етничких Албанаца. У свом политичком деловању представља покушај мање више успешан, да се наметне као кровна организација у остваривању непромењених циљева прве Призренске лиге. Она је савремени облик децентрализованог терористичког деловања структурираног од мноштва политичких, војних и економско-криминалних елемената које активира по потреби, увек на равни националног. Апсолутно је способна да за остварење својих циљева изводи читав разноврсни спектар терористичких акција, са могућношћу да их у зависности од потребе, у кратком временском року преведе у герилска дејства водећи оружани сукоб локалног до регионалног карактера.

АНА спада у велике терористичке организације; има оперативне саставе, тактичке јединице и друге структурне елементе, који су способни да воде потпуно аутономна терористичка дејства. Такође се може сматрати међународном терористичком организацијом јер делује на територији више националних држава.

Проспективе активности АНА-е биће одређене реализацијом њених циљева у односу према неколико најзначајнијих друштвених процеса, а који су:

- питање коначног статуса КиМ- а,
- питање европских интеграција земаља региона западног Балкана и
- односи између албанских политичких субјеката, као и односи унутар вођства терористичке организације.

Што се тиче питања коначног статуса КиМ-а без обзира када и како буде решен, не може представљати довољан разлог за престанак активности АНА-е.

Познато је да ће државама на чије територија АНА претендује (осим Грчке), бити потребно више година или деценија, до коначног укупљивања у ЕУ. АНА нема ни један ваљан разлог да обустави своје деловање за то време, јер њен циљ је интеграција албанског етничког простора, а не ЕУ.

Тешко је очекивати из ове перспективе, да ће се у међусобним односима кључних политичких субјеката Албанаца на Балкану, без обзира на постојање сталних сукобљавања, искристалисати моћна грађанска политичка структура која ће бити способна да неутралише деловање АНА-е.

Коначни политички циљ АНА-е, јесте уједињење свих територија на Балкану, насељених етничким албанским становништвом, у јединствену државу. Да би достигла циљ, АНА је показала спремност и способност употребе широког спектра насиља, односно свих познатих метода терористичког деловања. Пошто је циљ делимично остварен само у својој првој фази (територија КиМ-а) и неуспешно покушано његово остварење у Македонији и на југу централне Србије (пресудно захваљујући ангажовању међународних фактора), логично је претпоставити да ће терористичка организација, наставити своје терористичко деловање на његовој реализацији. При томе, историјат АНА-е као и терористичких организација које су јој предходиле, нас упућује да се неће одрећи терористичког деловања ни у будућности. Методи деловања биће прилагођавани актуелном друштвено политичком тренутку, који ће бити резултанта узајамног односа горе наведених друштвених процеса и кретаће се у свом деловању ради остварења прокламованог циља у пољу од снажне терористичке до моћне криминалне организације.

Најзначајнија промена коју је могуће очекивати од АНА-е је промена њеног имена - назива. То би био покушај стварања новог маневарског простора за њено деловање. И у том случају њена садашња структура, као и кључни носиоци активности (вођство, активни кадар и активна подршка) неће доживети суштинску промену. Припадници АНА-е су етнички терористи, а једно од основних обележја етно-националистичких терористичких организација је њихова дуговечност.

Остаје закључак да ће АНА живети, а да ће КИМ као што је била у блиској прошлости, тако и у будућности, бити једна од најнеуралгичнијих тачака у предворју уједињене Европе. Самим тим и безбедносни изазов, пре свега за међународне безбедносне снаге на КиМ-у, јер ће АНА како је приказана у овом раду, бити обрнуто пропорционална мера њихове успешности.

ЛИТЕРАТУРА

- Симеуновић, Драган: “Политичко насиље”, “Радничка штампа”, Београд, 1989.
- “Албански тероризам и организовани криминал на Косову и Метохији”, Влада Р Србије, Београд, 2003.
- Antonella Deledda e Paolo SARTORI, “Le vie della droga non sono infinite”, Limes, 03-6Il Nostro Oriente
- Архива МУП-а, документа о тероризму
- Hofman, Brus: “Unutrašnji terorizam”, Narodna knjiga, Beograd, 2000
- Vajt, Džonatan R.: “Terorizam”, Alexandrija Press, Beograd, 2004.
- Мијалковски, Милан и Дамјанов, Петар: “Тероризам албанских екстремиста”, Новинско-издавачки центар “Војска”, Београд, 2002.
- “Македонска јавна тајна: како корупција уназадјује земљу”, Медјународна Кризна Група, [хттп://www.ицг.орг](http://www.ицг.орг)
- “Балкан-Албанија-Косово-хероин-цихад”, Центар за мир на Балкану, мај 2000., [хттп://www.балканпеаце.орг](http://www.балканпеаце.орг)
- Борозан, Ђорђе: јавни извори – Интернет, превод
- Мијалковски, Милан: одељак “Актуелни цихад албанских екстремиста”, пасус 2., зборник радова “Стручна расправа о операцијама”, Школа националне одбране, Војна академија Војске СиЦГ, Београд, 2004.
- “АНА подготвува Трета балканска војна!”, magazin “Време”, <http://www.vreme.com.mk>
- <http://www.aksh.org/>
- <http://www.shqiperiaebashkuar.org/>
- <http://www.kosovalindore.com/>
- <http://akshalb.ifrance.com/>
- Интервју са Идајетом Бећиријем, НИН, 9.10.2003

7.Прилози

Прилог број 1

ALBANSKA OSLOBODILAČKA ARMIJA

VOJNA INFORMATIVNA SLUŽBA

PORUKA

INFORMIŠEMO VAS DA JE OVO POSLEDNJE UPOZORENJE GLAVNIM ZVANIČNICIMA UNMIK-a DA, ŠTO PRE MOGUĆE, OSLOBODE TELA HEROJA ALBANSKE OSLOBODILAČKE ARMIJE, ISLAMA BERIŠE I HAMEZA BEHRAMIJA.

UKOLIKO SE NE PUSTE U ROKU OD DESET DANA, TAJNA VOJNA SLUŽBA ALBANSKE OSLOBODILAČKE ARMIJE ĆE POČETI SA UBISTVIMA U VRHU UNMIK-a.

VEĆ MESECIMA UNMIK DRŽI TELA VISOKIH OFICIRA ALBANSKE OSLOBODILAČKE ARMIJE, I ONO ŠTO UNMIK RADI NE RAZLIKUJE SE OD MILOŠEVIĆEVOG REŽIMA. ONI PRITVARAJU ČLANOVE OVK, OTPUŠTAJU ČLANOVE OVK SA POSLA, PROGANJAJU ČLANOVE OVK, NAMEŠTAJU SUĐENJA ČLANOVIMA OVK, A NA KRAJU NE PREDAJU TELA VISOKIH OFICIRA AKŠ (ALBANSKE OSLOBODILAČKE ARMIJE).

SVI IZDAJNICI I UNMIK-ovi KREATORI ĆE DOBITI ZASLUŽENU KAZNU.

ŠEF VOJNE SLUŽBE
ERMAL KOSOVO

Napomena: Ovo pismo je stiglo u UNMIK 16. 09. 2003.

Прилог број 2

FRONTI PËR BASHKIM KOMBTAR SHQIPËTAR

ARMATA KOMBËTARE SHQIPTARE

Mitrovicë, me 12/04/2003

AKSH MERRË PËRSIPËR HEDHJEN NË ERË TE URES HEKURUDHORE NE MITROVICËN VERIORE.

Mbrëmë në mesnatën e datës 12 prill 2003 në vendin e quajtur Lozishte afër Zveçanit në Mitrovicë, në pjesën veriore të Kosovës, forcat speciale të Divizionit "Adem Jashari" kanë hedhur në erë urën metalike hekurudhore që lidh këtë pjesë të okupuar shqiptare me Beogradin. Mitrovica është truall shqiptarë dhe ne nuk do të lejojmë më që ajo të mbahet ende e okupuar nga serbët. AKSH ka vendosur që t'i ndërpresë të gjitha lidhjet e trojeve shqiptare me Beogradin.

Njoftojmë me keqardhje dhe dhimbje të thellë se në këtë aksion të vështirë dhe tepër sinjifaktiv, kanë mbetur të vrarë ne krye të detyrës dy luftëtarë të lirisë të AKSH.

Ka ardhur koha që faktorët relevant ndërkombëtar, posaçërisht ata që veprojnë në Kosovë, të koregjojnë fajin e bërë me dorëzimin misterioz të Mitrovicës Veriore në duartë e pushtetit serb pikërisht pas mbarimit të luftës të fituar nga ish-UCK dhe aleatja e saj NATO. Ka ardhur koha që t'u kthehen shqiptarëve 2500 hektar tokë të Shqipërisë Etnike të cilat pushteti gjeoncidist i Serbisë ja "fali" pushtetit artificial të IRJM. Ka ardhur koha që faktorët relevant ndërkombëtar të dëgjojnë zërin e arsyes se shqiptarët, në trojet e tyre etnike shekullore, janë të vendosur dhe te gatshëm të bëjnë çdo sakrifice për ribashkimin e kombit të tyre në një shtet të vetëm në Ballkan

Zëdhënësi i Shtabit të Përgjithshëm të AKSH

Kolonel Ilir Duraku

ZAJEDNIČKI ALBANSKI NACIONALNI FRONT

ALBANSKA NACIONALNA ARMIJA

Mitrovica 12.04.2003.

ANA PREUZIMA ODGOVORNOST ZA KRIVICU NA ŽELEZNIČKOM
MOSTU U SEVERNOJ MITROVICI

Tokom ponoći dana 12.04.2003. godine, u mestu zvanom Ložište, u blizini Zvečana u Mitrovici, na severnom delu Kosova, specijalne snage divizije "Adem Jašari" su preduzeli aktivnosti na metalnom železničkom mostu koji povezuje ovaj okupirani albanski deo od strane Beograda. Mitrovica je albanska postojbina koju nećemo ostaviti da potpadne pod okupaciju Beograda. ANA je zauzela stav da prekine sve veze albanske teritorije sa Beogradom.

Sa teškom obavezom i parcijalnim bolom u ovoj teškoj akciji ostali su ubijeni tokom izvođenja zadatka dva borca za slobodu ANA.

Došlo je vreme da relevantni nadnacionalni faktori, oni koji deluju na Kosovu, koriguju odgovornost zbog misteriozne upotrebe u severnoj Mitrovici iz ruku srpskog režima, naročito posle dobijenog rata od strane bivše OVK i njihovog saveznika NATO-a. Došlo je vreme da se vrati Albancima 2500 hektara zemlje etničke Albanije koje je režim Srbije "poklonio" lažnom režimu BJRM. Došlo je vreme da relevantni nacionalni faktori uvide glas razuma Albanaca na svojim etničkim teritorijama, odlučni smo i spremni da podnesemo bilo kakve žrtve za objedinjavanje nacije u jednu državu, samostalnu državu na Balkanu.

Zamenik sveopšteg štaba ANA

Pukovnik Iljir Duraku

Прилог број 3

PROPIS BR. 2001/12
UNMIK/REG/2001/12
14. jun 2001.

O ZABRANI TERORIZMA I PREKRŠAJA U VEZI SA NJIM

Specijalni predstavnik Generalnog sekretara,

U skladu sa ovlašćenjima koja su mu dodeljena po Rezoluciji 1244 Saveta bezbednosti UN-a (1999), od 10. juna 1999. godine,

Uzevši u obzir pravilo UNMIK-a, br. 1999/1, od 25. jula 1999. godine, dopunjeno, po ovlašćenju Privremene administracije na Kosovu, i pravilo UNMIK-a br. 1999/24, od 12. decembra 1999. godine, dopunjeno, zakona koji se primenjuje na Kosovu,

U cilju stvaranja posebnog zakona za gonjenje i kažnjavanje izvršilaca dela terorizma i prekršaja u vezi sa njim, uključujući akte nasilja i akte opasne po živote ljudi, počinjene na teritoriji Kosova, i oko teritorije Kosova,

Ovim objavljuje sledeće:

Odeljak 1

Definicije

Za potrebe ovog zakona:

(a) "Terorizam" predstavlja izvršenje jednog ili više sledećih prekršaja, definisanih u zakonu, sa namerom da se stvori ozbiljna opasnost po javni red, da se prinudi vlada ili međunarodna organizacija, ili da se zastraši ili dovede u opasnost civilno stanovništvo:

1. Ubistvo;
2. Ozbiljne telesne povrede;
3. Uzimanje talaca;
4. Kidnapovanje;
5. Nezakonito pritvaranje;
6. Trovanje hrane ili vode;
7. Stvaranje opšte opasnosti;
8. Uništavanje ili oštećenje javnih objekata;
9. Izrada ili nabavka oružja ili oruđa;
10. Ilegalno posedovanje oružja ili eksplozivnih supstanci;
11. Dovođenje u opasnost osoba koje su pod međunarodnom zaštitom;
12. Otmice aviona;
13. Dovođenje leta aviona u opasnost;
14. Neovlašćena nabavka ili upotreba nuklearnih materijala; ili
15. Ugrožavanje bezbednosti pomoću nuklearnih materijala.

(b) "Prinuditi vladu ili međunarodnu organizaciju" predstavlja prisiljavanje vlade ili međunarodne organizacije da uradi neko delo ili da ga ne uradi.

(v) "Vlada ili međunarodna organizacija" predstavljaju Misiju privremene administracije Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK), međunarodno bezbednosno prisustvo na Kosovu (KFOR), i privremene institucije samouprave, ili njihovo ljudstvo;

(g) "Fondovi" uključuju sredstva svake vrste, bez obzira na to da li su opipljiva ili neopipljiva, pokretna ili nepokretna, i bez obzira na način na koji su stečena, pravna dokumenta ili instrumente u bilo kom obliku, uključujući elektronske ili digitalne, pokazujući pravo svojine ili interes u tim sredstvima, uključujući, ali ne isključivo, i bankovne kredite, provere putnika, bankovne čekove, naloge za isplatu novca, deonice, vrednosne papire, obveznice, menice i kreditna pisma;

(d) "Materijalna sredstva" uključuju smeštaj, skloništa, lažnu dokumentaciju ili identifikaciju, finansijske službe, objekte, ljudstvo, prevozna sredstva, opremu za komunikaciju i drugu fizičku svojinu, osim neophodnih lekova.

(đ) "Teroristička organizacija" predstavlja grupu od dve ili više osoba, uključujući neovlašćene oružane grupe i paravojne grupe, čiji su ciljevi ili aktivnosti usmereni ka vršenju terorizma;

(e) "Podržavanje terorističke organizacije" znači regrutovanje članova za terorističku organizaciju, prikrivanje terorističke organizacije ili njenih članova, ometanje otkrivanja ili hapšenja terorističke organizacije ili njenih članova, davanje ili sakupljanje novca i drugih materijalnih sredstava sa namerom, znanjem ili sa osnovanom sumnjom da će biti korišćena, u celini ili delimično, od strane terorističke organizacije.

Odeljak 2

Izvršenje dela terorizma

2.1 Lice koje izvrši delo terorizma može biti osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od 10 do 20 godina.

2.2 Lice koje izvrši delo terorizma koje rezultuje smrću može biti osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od 10 do 40 godina.

2.3 Lice koje priprema izvršenje dela terorizma može biti osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od 5 do 10 godina.

2.4 Lice koje pokuša, podstiče ili pomaže u izvršenju dela terorizma, ili je saučesnik u izvršenju dela terorizma, biće, nakon osude, kažnjeno kao da je izvršilo delo terorizma, osim ukoliko se drugačije ne odredi u relevantnim odredbama odgovarajućeg krivičnog zakona.

2.5 Lice koje učestvuje u zaveri izvršenja dela terorizma može biti osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od 10 do 15 godina.

Odeljak 3

Prestupi u vezi sa izvršenjem dela terorizma

- 3.1 Lice koje poseduje verodostojne informacije o planiranju ili izvršenju dela terorizma u vreme kada je moguće sprečavanje izvršenja dela terorizma ili ublažavanje njegovih posledica, a ne obavesti blagovremeno nadležne o toj informaciji, čini krivično delo, i može biti osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od 6 meseci do 5 godina.
- 3.2 Lice koje, nakon izvršenja dela terorizma, pomaže izvršiocima ili njihovim saizvršiocima davajući novac ili druga materijalna sredstva tim licima, preduzimajući aktivnosti usmerene na ometanje otkrivanja ili hapšenja ovih lica, ili pružajući pomoć tim licima na bilo koji drugi način, može biti osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od 1 do 10 godina.
- 3.3 Lice neće biti krivično gonjeno po članovima 3.1 i 3.2 ovog propisa, ukoliko je:
 - (a) Roditelj ili supružnik izvršioca ili saizvršioca dela terorizma; ili
 - (b) Dete, brat ili sestra izvršioca ili saizvršioca dela terorizma i ima manje od 18 godina.

Odeljak 4

Prestupi počinjeni za svrhe terorizma

- 4.1 Lice koje pruža, traži, prikuplja ili skriva novac ili druga materijalna sredstva sa namerom, znanjem ili osnovanom sumnjom da će biti korišćeni, u celini ili delimično, za potrebe terorizma, čini krivično delo i može biti osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od 5 do 15 godina.
- 4.2 Lice koje regrutuje jedno ili više lica za terorističke aktivnosti čini krivično delo i može biti osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od 5 do 15 godina.
- 4.3 Lice koje, za potrebe terorizma, pruža ili prima instrukcije ili obuku, uključujući obuku iz konstruisanja, proizvodnje ili upotrebe oružja, municije ili eksploziva, čini krivično delo i može biti osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od 5 do 15 godina.
- 4.4 Lice koje, za potrebe terorizma, priprema ili prebacuje oružane grupe, opremu, eksplozive, oružje, municiju ili druge materijale, u Kosovo ili sa Kosova, čini krivično delo i može biti osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od 10 do 15 godina.

Odeljak 5

Prekršaji u vezi sa terorističkim organizacijama

- 5.1 Lice koje organizuje ili upravlja, na bilo kom nivou, terorističkom organizacijom čini krivično delo i može biti osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od 5 do 15 godina.
- 5.2 Lice koje pruža podršku terorističkoj organizaciji čini krivično delo i može biti osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od 3 do 10 godina.

5.3 Lice koje aktivno učestvuje u terorističkoj organizaciji čini krivično delo i može biti osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od 1 do 10 godina.

Odeljak 6

Ekstra-teritorijalna primena

Pored primene na delo koje je počinjeno na Kosovu, ovo pravilo će se primenjivati i na delo koje se poćini van teritorije Kosova, u sledećim slučajevima:

(a) Optuženi je stanovnik Kosova;

(b) Źrtva je stanovnik Kosova; ili

(v) Delo predstavlja opasnost po bezbednost Kosova ili njegovog stanovništva, delimićno ili u celini.

Odeljak 7

Sudska nadležnost

Okružni sud u okrugu gde je izvršeno delo, ili, ukoliko delo nije izvršeno na Kosovu, u okrugu gde je optuženi uhapšen ili je predat, biće kompetentan za prekršaje koji su navedeni gore u ovom propisu.

Odeljak 8

Implementacija

Specijalni predstavnik Generalnog sekretara može izdati administrativne direktive za implementaciju ovog propisa.

Odeljak 9

Primenjivi zakon

9.1 Ovaj propis zamenjuje sve odredbe primenjivog zakona koje su nekonzistentne sa njim.

9.2 Član 125 o terorizmu i Član ¹⁷ o međunarodnom terorizmu primenjivog krivićnog zakona ovim se ukidaju.

9.3

Odeljak 10

Stupanje na snagu

Ovaj propis stupa na snagu od 14. juna 2001. godine.

Hans Hakerup
Specijalni predstavnik Generalnog sekretara

¹⁷ U originalu se ne vidi broj člana.

Прилог број 4

ADMINISTRATIVNA UREDBA BR. 2003/9

IMPLEMENTACIJA UNMIK-ovog PRAVILA BR. 2001/12 O ZABRANI TERORIZMA I VEZANIH PRESTUPA

Specijalni predstavnik generalnog sekretara,

Koristeći nadležnost koja mu je data po odeljku 8 UNMIK-ovog pravila Br. 2001/12, od 14. juna 2001. godine, o zabrani terorizma i vezanih prestupa,

Imajući u vidu da je Armata Kombetare Shqiptare (AKSH) / Albanska nacionalna armija (ANA) preuzela odgovornost za teroristički akt u kome je miniran železnički most u opštini Zvečan, 12. aprila 2003. godine, koji je imao za cilj gubitak života velikog broja nedužnih civila i oštećivanje javne imovine,

Imajući u vidu da ANA-ine publikacije i drugi progandni materijali, uključujući web-site ANA-e, jasno manifestuju da oni žele svoje ciljeve da postignu nasiljem i upotrebom sile,

Svestan svoje nadležnosti i odgovornosti za obezbeđivanje javne bezbednosti i održavanje zakona i reda na Kosovu,

Ovim izdaje sledeću Administrativnu uredbu:

Stav 1 Određenje

Armata Kombetare Scqiptare (AKSH) / Albanska nacionalna armija (ANA) je teroristička organizacija, kako je određeno po odeljku 1 (f) UNMIK-ovog pravila Br. 2001/12.

Stav 2 Prestupi vezani za terorističku organizaciju

Članstvo ili druga vrsta aktivnog učešća u ANA-i predstavljaće prestup kažnjiv po odeljku 5 UNMIK-ovog pravila Br. 2001/12.

Stav 3 Stupanje na snagu

Ova administrativna uredba će stupiti na snagu 17. aprila 2003. godine.

Mihael Štajner
Specijalni predstavnik generalnog sekretara

Прилог број 5

Manifest

Zašto treba podržavati ANA-u

Hiljadu Kušnera, Hakerupa ili Štajnera može dolaziti jedan za drugim na vrh kosovske administracije, ali pitanje ovog dela albanske države neće biti rešeno.

Sada svi znaju da dugo očekivani parlament Kosova ne radi kao svaki parlament na svetu, već da samo postoji kao prateći hor solo pevaču. Prateći hor administratoru strancu, ne-Albancu, Štajneru. Videli smo, istina je izašla na videlo, stotinu legitimnih parlamentarnih glasova i drugih 20 nelegitimnih glasova nisu vredeli onoliko koliko glas Štajnera. Tako da je obični kosovski građanin u pravu kada postavlja pitanje zašto ovaj parlament postoji. Koja je njegova uloga, kada ne može da odluči o primarnim pitanjima koja se tiču Kosova?

Protekle su tri godine od oslobođenja od srpske okupacije, i u ove tri godine ni jedno pitanje koje se tiče sadašnjosti i budućnosti Kosova nije rešeno. U početku, sam KFOR je pokušao da učini nešto po pitanju, recimo, organizacije normalnog života. Tada KFOR smestio ljude bez kuće u prazne zgrade, bile one privatne ili državne, i opremio ih neophodnim sredstvima. Zatim je ova multinacionalna armija htela da reši probleme, jedan za drugim.

Ali UNMIK, sa svim njegovim praznim obećanjima, uradio je veoma malo, ako ne ništa, za Kosovo. Stvari stoje toliko loše, da se čini da je UNMIK došao da sve uništi, ne bi li posle mogli da kažu da je na kosovu toliko strašno da ništa ne može da se uradi, te da se mora zaboraviti nezavisnost, jer ne može postati realnost.

Za poređenje, KFOR je uradio šta je obećao, dok UNMIK govori i obećava mnogo, a sa malo izgleda da se ova obećanja održe.

Taj slabi UNMIK koji uvek traži pomoć od KFOR-a, i koji često nema uspeha u Mitrovici i koji se povlači pred bandom kriminalaca zvanom *Čuvari mosta*. Taj isti UNMIK – on zatvara oči brže nego što ih otvara; jednim brzim potezom on nipodaštava 100 muškaraca i žena koje je izabrao narod kosova, a pomoću bataljona policije zatvara stotine albanskih studenata Univerziteta u Prištini. Ne zna se kada glumi, a kada deluje, ova zagonetna organizacija poznata kao UNMIK.

Slika prvog kosovskog parlamenta koji ima veoma malo snage da uradi bilo šta za Kosovo, slika KFOR-a koji je zainteresovaniji za mir nego za sigurnu budućnost zemlje, koja je vekovima bila pod pritiskom, i slika UNMIK-a koji ne želi da uradi ništa, ili želi, ali radi za srpski MUP (tako se čini), učinila je da naši lojalni sinovi Kosova, koji su obučavani tokom tri oslobodilačka rata, odluče da odu u planinu i da se možda ne vrate. Za njih je bolje da odu u planinu nego da zauvek čekaju na rešenje najosnovnijih pitanja sa kojima se Kosovo suočava.

Za ove hrabre nije bila važna uniforma, niti amblem koji će nositi, niti su tražili novac za sebe ili svoje porodice, tražili su samo moralnu podršku naroda Kosova, Albanskog naroda i svih naroda, organizacija, armija sveta, čiju podršku oni i zaslužuju.

Прилог број 6

"Patriotsko udruženje (Jedinstvo Albanije), u Objavi broj 002, objavljuje da se svim Srbima koji razmišljaju o povratku na Kosovo savetuje da se ne vrate, ili će žestoko platiti, jer su kriminalci, a da ne pominjemo nestabilnost sa kojom će se suočiti. Njihovi žvoti i životi njihovih porodica biće u opasnosti. Ovo je pun odgovor Udruženja za nacionalno jedinstvo Albanije, koje je nezavisno, i mi ne moramo nikoga da obaveštavamo, plaćamo ili konsultujemo. Delotvorno od 2. maja 2000. godine, potpisana kao Neritan."

Прилог број 7

Prevod letka koji je deljen u PODUJEVU

OSVOJICEMO SLOBODU MA KOLIKO NAS TO KOŠTALO

Opšti revolt koji je buknuo ovih dana, nakon jezivog ubistva troje dece u Čabru i oružanih napada kriminalnih bandi iz srpske države sa druge strane reke Ibar, iza leđa KFOR-a, u stvari predstavlja revolt koji se taložio usled konstantne nepravde koja je do sada činjena našem narodu od strane UNMIK-ovog diktatorskog rukovodstva i pogrešne politike lokalnih institucija - zbog **nedostatka slobode**. Do vrhunca u ovim protestima, koji su u početku tekli normalno, došlo je kada su UNMIK policija i KFOR pucali na demonstrante. Ovaj je revolt je još više isprovociran neprijateljskim stavom Međunarodne zajednice na Kosovu i van njega, ali i neprijateljskim, uvredljivim i nezainteresovanim stavom institucija. Njihov neuobičajeno neodgovoran stav prema nastaloj situaciji je upravo suština njihove politike.

Naravno, ni UNMIK ni institucije koje su odgovorne za gubitak života u protestima ne znaju kako da prihvate krivicu. Ne bi li izbegli odgovornost, 18. marta, započeli su kampanju utvrđivanja ciljeva protesta, i legitimni i ispravni revolt nazvali "kriminalnim" i "protiv Kosova", što je "dodalo so na ranu", i još jednom prizvalo sećanje na optužbe i osuđivanja demonstiranata iz 1981-ve godine. U stvari je njihova politika ta koja je protiv Kosova, a ne ciljevi i politički zahtevi protesta.

Zahtev protesta je bio da se zaustavi opšte nasilje nad našim narodom, i da se to učini **rešenjem našeg političkog statusa**. Je li ovaj zahtev kriminalan? Nije li to zahtev zbog koga smo do sada prolivali krv, čak i u ovim protestima? Dok je čitav međunarodni faktor ispljuvavao otrov na albanski narod koji je protestovao širom Kosova, institucije su odbijale zahteve naroda, a zatim tražile nadležnosti od međunarodnog faktora. Zašto im trebaju ove nadležnosti?! Da bi primenjivali Rezoluciju 1244 i Ustavni okvir?! Ne, ovim ljudima su nadležnosti potrebne da bi porekli težnje naroda. Da, ali treba da znaju da im je za to dovoljno i ovoliko nadležnosti koliko već imaju, dovoljna im je čak i ova irezolucija¹⁸ i potčinjenost UNMIK-u. Ovo su, u stvari, vinovnici ozbiljne političke situacije i okolnosti koje nam pripremaju.

Savet bezbednosti UN-a, na zasedanju održanom povodom situacije na Kosovu, još uvek preti/osuđuje Kosovo na ostanak u Srbiji. Ugrožava/ruši, na drastičan način, pravo ljudi na samoopredeljenje. Takođe, Srbija preti Kosovu slanjem njene vojske. Naše ubice - Srbi, okupatori/bespravno naseljeni i protivnici/opONENTI našeg prava na samoopredeljenje i međunarodni faktor optužuju nas jer želimo slobodu. Zbog čega je naše stanovništvo napadnuto kada je protestovalo protiv nepravde i opasnosti. Međunarodna zajednica i drugi faktori greše kada pokušavaju da održe srpski lažni mit o tome da je Kosovo njihovo. Srbija se i dalje koristi/manipuliše srpskom manjinom na Kosovu u cilju realizacije/ostvarenja njihovih osvajačkih interesa. Zbog čega međunarodna zajednica ne prihvata činjenicu da je to motiv/razlog naše borbe/konflikta sa srpskim okupatorima. Ukoliko i dalje bude manipulacije tim mitom, ukoliko bude pogrešne primene/lošeg postupanja, pogrešne interpretacije manjinskih prava Srba na Kosovu, onda mira ne može biti, nikada. Albanci, više nego iko drugi, ne žele da stave svoju slobodu iznad prava drugih. Ni u prošlosti, ni danas, Albanci nisu kršili prava srpske manjine na Kosovu. Naša nacija nikada nije tlačila slabe, izolovane ili maltretirane. Albanci su izgradili poštovanje krvlju prolivenom za slobodu. Svaka pomoć koja je stizala spolja je shodna našoj žrtvi i nije poklon.

UNMIK-ovi međunarodni predstavnici ne samo da ne podržavaju budućnost nacije, kako je rečeno na poslednjem zasedanju Saveta bezbednosti UN, nego strogo optužuju revolt. Nacija prepuštena na milost i nemilost. Uvređena je i ponižena; njeni sinovi koji su prolili krv za slobodu se hapse, njena tradicija, kultura i nacionalni maternji jezik se skrnave. Stavljena je po strani bez poslova, perspektive i stalno se ponavlja da je deo Srbije, a nakon svega toga, još se optužuje zbog toga što je revoltirana. Naš otpor nepravednim odlukama predstavlja legitimnu borbu za slobodu naše nacije. Ova borba treba da se nastavi. Svim sredstvima. To treba da zna Savet bezbednosti i njegovi predstavnici na Kosovu, a posebno Srbija - Albanci se ne plaše ničega što je upućeno protiv njih, ma sa koje strane dolazilo. Naša nacija ne traži poklonjenu slobodu i neće pokleknuti kao robovi. Organizovaće se i osvojiti slobodu, uprkos ceni koju mora da plati.

Nacionalni pokret za oslobođenje Kosova.

NPOK, 23. mart 2004.

¹⁸ Radi se o igri rečima: Resolution (rezolucija) - Irresolution (neodlučnost).